

ЗМІСТ

Засідання п'ятдесят сьоме
(Середа, 20 червня 2018 року)

Заяви фракцій і груп:

«Опозиційний блок» і «Відродження» ...3

«Батьківщина» і «Об'єднання «Самопоміч» ...4

Радикальної партії і «Народний фронт» ...18

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції,
виступи народних депутатів України ...6

Ратифікація Фінансової угоди (Проект «Вища освіта
України») між Україною та Північною
екологічною фінансовою корпорацією ...19

Розгляд проекту Закону «Про національну
безпеку України» ...50

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ П'ЯТДЕСЯТ СЬОМЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
20 червня 2018 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити до залу і підготуватися до реєстрації. Реєструємося.

У сесійному залі зареєструвалися 347 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, як я і повідомляв, учора Комітет з питань національної безпеки і оборони ухвалив рішення про розгляд у другому читанні проекту Закону «Про національну безпеку України». Це дає нам сьогодні можливість, сподіваюся, о 12 годині 30 хвилин почати розгляд фундаментального законопроекту про національну безпеку і оборону. Комітет і я провели у стінах парламенту десятки «круглих столів» за участю у тому числі й консультантів з країн НАТО. Хочу повідомити, цей законопроект не лише реформування українського сектору безпеки, а й приведення українського сектору безпеки до стандартів НАТО. Тому для українського парламенту було вкрай важливо, щоб ми до другого читання змогли врахувати всі пропозиції і поправки НАТО. Цей проект запроваджує в українській оборонній і безпековій сфері нові процеси і підходи, які наближають нас до стандартів НАТО. Ми маємо прийняти його цього тижня, щоб уже на липневому саміті НАТО у Брюсселі продемонструвати прогрес українських реформ, які наближають нас до НАТО. Членство в НАТО – це рішення українського парламенту, яке ми прийняли і яке визначило стратегічний курс нашої держави, бо НАТО – це насамперед реально захищена Українська держава від російської агресії. Тому сьогодні після блоку питань ратифікації, які я планую розглянути до 12 години, о 12 годині 30 хвилин ми починаємо розгляд поправок до проекту Закону «Про національну безпеку України».

Хочу повідомити також, що перед тим як перейти до виступів народних депутатів, зачитаю заяву, що надійшла до президії від фракції «Опозиційний блок» і депутатської групи «Відродження» на оголошення перерви, але вони готові замінити її на виступ з трибуни.

Надаю слово для виступу представнику фракції «Опозиційний блок» Вілкулу з трибуни Верховної Ради України. Будь ласка... (Шум у залі).

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народе України! Учора під стінами Ради відбувся багатотисячний мітинг. Але влада, яка вже чотири роки принижує шахтарів, чорнобильців, афганців, побоялася до них вийти. Ані Гройсман, ані Насалик, ані Рева, ані Супрун не вийшли до людей і не пояснили, чому шахтарям на державних шахтах уже декілька місяців не платять заробітної плати, чому позбавляють цих людей, а також чорнобильців та афганців пільг, не підвищують до нормального рівня пенсії та знищують охорону здоров'я.

Щоб доведені до відчаю люди не рознесли парламент, до них направили Ірину Геращенко. Чоловіки, які керують країною, відправили до розлючених людей жінку, у якої немає відповідей та рішень. Усі телеканали показали, як вона сказала мітингувальникам, що немає можливості всім давати гроші. Якби це сказав Рева, не думаю, що він пішов би так просто з цієї зустрічі, або якби Насалик це сказав шахтарям... Люди бачать, як влада розпилює мільярди, премію в розмірі 1,2 мільярда гривень керівництву «Нафтогазу», і вони вимагали саме того, що вже чотири роки вимагаємо ми, причому без всякої політики: це виплати боргів із заробітної плати, повернення пільг, знищення корупції, зниження тарифів, підвищення пенсій та нормальну медицину. Це можна було зробити вже вчора.

Законопроекти внесені до парламенту, наприклад, щодо підвищення пенсій чорнобильцям, ми подали ще у травні 2016 року. У залі були народні депутати, проте влада не дала проголосувати. Чому? Якби вчора забезпечили заслужене та гідне життя шахтарям, афганцям, чорнобильцям, то сьогодні під Верховною Радою стояв би двохсоттисячний мітинг пенсіонерів, яких ця влада також довела до

зубожіння, а післязавтра – лікарі, військові пенсіонери, самотні матері, власне, усе багатомільйонне населення країни.

Щодо демографії. Учора в порядку денному Ради замість необхідних для людей законопроектів стояв проект рішення про перейменування Переяслава-Хмельницького в Переяслав. За даними Державної служби статистики України, з початку року населення нашої країни зменшилося на 100 тисяч людей. Тобто поки коаліція займається перейменуваннями і ділить бюджет, за півроку з карти України зникло чотири міста, населення кожного з яких дорівнює Переяславу-Хмельницькому. У нас уже на 100 померлих всього 54 новонароджених. Такого зменшення населення немає ніде у світі. Виїхали за кордон 8 мільйонів людей.

Ми вимагаємо, щоб був прийнятий законопроект [№ 8362](#), який дасть можливість виплатити борги шахтарям. Поки він не буде прийнятий сьогодні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу уникати сексизму під час виступів з головної трибуни країни.

Наступна заява від фракцій «Батьківщина» і «Об'єднання «Самопоміч». Надаю слово для виступу Сергію Соколову. Будь ласка, 3 хвилини.

СОКОЛОВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі! Шановні телерадіо-слухачі! Учора в НКРЕКП відбувалася майже п'ятигодинна зустріч з приводу критичної ситуації щодо заборгованості із виплати заробітної плати працівникам ПАТ «Запоріжжяобленерго». Майже чотири з половиною години розбирали ситуацію, за якої багатотисячний колектив, а це майже 5 тисяч тих, які залишилися на робочих місцях, з яких 1,5 тисячі звільнилися лише за останні сім місяців, ні копійки не отримують за свою працю. Вони змушені виходити на такі підприємства, як «Запоріжсталь», «Дніпроспецсталь», Запорізький титано-магнієвий комбінат, інші небезпечні виробництва, ліквідувати аварійні ситуації, справлятися зі стихією, при цьому не отримуючи, вдумайтеся в це, сім місяців заробітної плати.

Нарешті НКРЕКП після звільнення з посади голови Вовка розродилося засіданням. Майже п'ять годин тривало засідання про те, чому Запорізький титано-магнієвий комбінат, який контролюється групою Фірташа, не платить 1 мільярд гривень, які вони винні «Запоріжжяобленерго», чому інші підприємства, які відправляють свою продукцію на експорт, отримують долари або євро, не розплачуються із «Запоріжжяобленерго». Але парадокс полягає в тому, чому титано-магнієвий комбінат, який контролюється менеджментом Фірташа, державне підприємство «Запоріжжяобленерго», яким до останнього керував Суркіс, інші державні підприємства, які не розраховуються один з одним і при цьому всі роблять вигляд, що нічого не сталося.

Де міністр енергетики? Я вчора порушував питання про критичну ситуацію в нафтогазовій галузі, така сама критична ситуація з обленерго. Одинадцять обленерго контролюються російськими олігархами, включаючи «Київобленерго». Ті обленерго, які контролюються українськими олігархами, так само не сплачують податків, не платять заробітної плати, не виплачують навіть тих необхідних крихт, які вони повинні сплатити. Пропозиція єдина.

НАБУ зараз веде два десятки справ щодо цієї ситуації. Але ці справи зайдуть у глухий кут, якщо чітко не буде зрозуміло, що менеджментом державних підприємств керують олігархи, і саме вони своєю власністю повинні відповідати за несплату заробітної плати, за невивплати будь-яких інших податків, що є ключовим.

Сьогодні продовжиться засідання НКРЕКП. Думаю, рішення все одно будемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 10 секунд, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Це рішення одне. НКРЕКП, яке незаконно призначається Президентом, повинно бути відкликане, і там повинні сидіти люди, які думають про... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, переходимо до виступів народних депутатів, але перед тим хочу повідомити.

Сьогодні день народження нашого колеги народного депутата Тараса Івановича Батенка. Прошу привітати пана Тараса з днем народження (*Оплески*). Успіхів вам.

Прошу всіх, хто має намір виступити з трибуни Верховної Ради України, підготуватися до запису на виступи. Прошу записатися.

Гопко Ганна Миколаївна. Будь ласка.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Добрий день, шановні українці! Учора ввечері, коли ми побачили указ Президента про призначення пана Жебрівського аудитором НАБУ, – це викликало якісь такі дивні розчарування, як після Майдану, Революції Гідності. Відповідно до тих вимог, які є, аудитор НАБУ повинен мати міжнародний досвід. Натомість ми побачили, як «любих друзів» призначають на таку відповідальну посаду.

Сьогодні вранці ми дізналися про інше кадрове призначення. Послом України у Вірменії став Петро Литвин, який тікав із Іловайська. Ви розумієте, інколи опускаються руки. Мені здається, що Президент, який прийшов після Революції Гідності, коли в країні триває російська агресія, який призначає людей на відповідальні посади, чи аудитором НАБУ, чи на інші, який розповідає всім міжнародникам, як він хоче подолати корупцію, і виходять статті у *Washington Post*, де він говорить, як бореться з корупцією, – насправді це все фейк, обман людей.

Коли Комітет у закордонних справах боровся за те, щоб кандидати на посади послів приходили до комітету на попередні консультації, для того щоб ми могли відсіяти непрофесійних людей, які ганьблять Україну, натомість ми бачимо, як Петро Порошенко призначає своїх. Невже лава запасних така коротка? Невже в українській дипломатичній службі немає людей, які можуть гідно представляти Україну?

Перед тим ми бачили інші кадрові призначення. Я тепер розумію, чому Порошенко ветовав Закон України «Про дипломатичну службу», який ми прийняли 5 квітня 276 голосами. Йому не подобалися консультації в профільному комітеті. Це питання до тих, хто працює

в комітеті, це питання інституцій. Це питання того, за що боролися люди після Майдану, щоб незважаючи на те, хто займає яку посаду, інститути захищали право людей.

Сьогодні вранці ми почали з акції, щоб у проекті Закону «Про національну безпеку України» змогли побачити початок реформи Служби безпеки України, щоб ми забрали у Служби безпеки України невластиві їй функції, а це тиск на бізнес, так звана боротьба з корупцією, з організованою злочинністю.

А насправді ми бачимо, що там немає цього, тому що Петро Порошенко не хоче, тому що Служба безпеки і окремий відділ, який тисне на бізнес, який заважає інвесторам прийти в Україну, вони докладають зусиль для того, щоб Україна і надалі була недо-реформована (*Оплески*).

Ми з литовськими колегами більше року їздили по всіх столицях за власні кошти, агітували за інвестиційний план Маршалла для України. Не буде реформи Служби безпеки України – не буде нормальних інвестицій. Ми ідемо в НАТО, – не буде Плану дій щодо членства в НАТО, навіть якщо буде такий закон, але в ньому не буде Служби безпеки України.

Можна довго розказувати про зміни до Конституції, про те, що ми в Конституції закріпимо наше членство в ЄС і НАТО, але чи це відчинить двері для України після Революції на граніті, Помаранчевої революції і Революції Гідності? Може, досить добивати країну? Може, час, нарешті, думати про націю, яка заслужила на нормальне європейське майбутнє (*Оплески*).

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нечаєв передає слово для виступу народному депутату Гусаку. Будь ласка.

ГУСАК В.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні українці! Шановні колеги! Уже чотири роки в Україні спостерігається абсолютно ганебне явище – постійна багатомісячна заборгованість із заробітної плати на державних шахтах.

Насправді українська вугільна галузь має багато проблем. Ці проблеми накопичувалися десятиріччями, починаючи ще за часів

Радянського Союзу. Але з початку 2000 років до 2014 року заборгованості із зарплатної плати на державних шахтах України не було. Вона знову з'явилася під час керування першого, а потім і другого уряду Яценюка. Зараз ця заборгованість знову перевищує 500 мільйонів гривень. Шахтарі на багатьох державних шахтах доведені до відчаю. Ми маємо страйки, голодування на держпідприємстві «Селідіввугілля». Є постійні проблеми на «Волиньвугілля», «Лисичанськвугілля» та інших державних шахтах.

Проблема полягає в тому, що держава і Міністерство енергетики та вугільної промисловості просто не в змозі забезпечити нормального управління на шахтах. Колишній Прем'єр-міністр Яценюк, Прем'єр-міністр Гройсман і нинішній міністр енергетики та вугільної промисловості України Насалик не раз особисто обіцяли, що заборгованості із заробітної плати на державних шахтах не буде. Але вона триває.

Чому це відбувається? Причина, що часто-густо під час підготовки проекту про Державний бюджет повністю відмовляються від коштів на підтримку вугільної галузі, мовляв, у бюджеті немає коштів. Можливо, це й правда. Але натомість Міністерство енергетики та вугільної промисловості не пропонує жодної альтернативи і нормальної програми розвитку шахт. Тому, звичайно, коштів немає.

Хочу наголосити, що Верховна Рада України щороку спочатку приймає Державний бюджет, а потім двічі чи тричі приймає спеціальні закони, для того щоб збільшити підтримку державних шахт у цьому бюджеті. Саме прийняття такого закону, проект якого [№ 8362](#), ми вимагаємо зараз і негайно, щоб люди перестали голодувати, щоб заплатити заробітну плату. Але проблему варто розв'язувати. Ми вимагаємо також від уряду забезпечити нормальне управління державними шахтами, щоб українські шахтарі на шахтах...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Додайте, будь ласка, 30 секунд. Завершуйте.

ГУСАК В.Г. Ми вимагаємо, щоб уряд, зрештою, забезпечив хоча б мінімум належного управління на державних шахтах, щоб шахтарі за свою дуже важку працю хоча б вчасно отримували невелику заробітну плату.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Юрій Береза, якому передає право на виступ Андрій Тетерук. Будь ласка.

БЕРЕЗА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні колеги! Добрий день, український народ! Насамперед звертаюся до всіх тих, хто в 2014 році пройшов жорсткі бої на сході України. Хочу, щоб ви згадали про те, як героїчна сімейка, представник якої сидить тут один в залі і освячував Харківські угоди... *(Оплески)*. А потім кожного разу, коли він виступає – він таврує Українську державу і українців. Другий представник – десятиліттями героїчно будував кордон між Україною і Росією.

І третій, найголовніший герой на сьогодні – новітній посол держави Україна у Вірменії, – це Петро Литвин, який покинув своїх солдат у секторі «Д» на сході України і через якого, можливо б, я мав втратити з моїми побратимами життя. На сьогодні він представляє державу Україна послом у Вірменії.

Хочу звернутися до Президента. Пане Президенте, подивіться в очі загиблим. Пане Президенте, подивіться в очі матерям тих, які не повернулися з цієї війни. Призначення Литвина – це підтвердження тієї тези, що в цьому залі є корупція. Так, є корупція. На жаль, дуже багато платиться з держави-агресора, для того щоб такі, як Литвин, продовжували впливати або намагалися впливати на державну політику України.

Хочу ще раз звернутися до нашого міністра Клімкіна. Друзі, ви перейшли межу. Я не знаю, чим це закінчиться, але знаю, що послом у іншій державі така людина не має права бути. Ганьба! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. Запрошується до слова народний депутат Батенко.

Пане Тарасе, запрошую вас до слова.

БАТЕНКО Т.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська

область, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, шановні колеги, шановні друзі! Усі ви в курсі, що днями у Верховній Раді України було зареєстровано відразу кілька законопроектів, які пропонують чергову схему розмитнення іноземних автомобілів. Влада радісно звітує в засобах масової інформації про те, що, нарешті, питання «євроблях» в Україні буде знято. Це, дійсно, проблема, яка фактично породила таке поняття, як «Автомайдан», і вона цікавить і турбує фактично мільйони наших співгромадян.

Що відбувається у сесійній залі і що може відбутися? Фактично ми бачимо спробу влади вкотре тими законопроектами принизити простих українців, адже заберуть у них можливість придбати, власне, саме доступне авто. Складається враження, що в очах нашої влади всі мешканці України – напрочуд багаті люди, адже законопроект дасть можливість заощадити тисячі євро на придбання саме елітних авто. Приміром, покупці *Mercedes C-Class* зможуть зекономити на акцизі близько 7 тисяч євро. Тим часом ці кошти будуть компенсовуватися за рахунок простих українців, що не можуть дозволити собі елітних авто, адже ставки на розмитнення бюджетних авто будуть становити 100-200 відсотків від їхньої вартості.

Розглянемо простий приклад. Є стареньке іноземне авто, якому вже 12-13 років із обсягом бензинового двигуна 2,5 літра. Згідно з новим законопроектом акциз на нього становитиме приблизно 2700-2800 євро. Із ПДВ розмитнення такого авто українцеві доведеться заплатити взагалі близько 3400 євро.

Тепер найголовніший і найцікавіший момент. У Польщі або Литві вартість авто з подібними параметрами не перевищуватиме 3 тисячі євро. Слухайте, це фактично держава хоче вийняти з кишені майбутнього українського автовласника більшу суму, ніж він заплатить за саме авто.

Ще один момент, який має обурити кожного тверезо мислячого українця. Законопроекти не заборонятимуть ввезення автівок за зниженими ставками з Росії. Тобто буде дозволено купувати майже нові або елітні авто з країни, яка вже майже п'ятий рік веде війну з нами. Це ще один крок у напрямі торгівлі на крові, яку влада навіть не збирається припиняти.

Є, звичайно, і плюси в цьому законопроекті – ми не можемо цього заперечити. Головним плюсом законопроекту можна назвати

обмеження щодо року випуску та екостандарту. Це позитив, і ми за цей позитив. Ми як партія будемо реєструвати альтернативні законопроекти. Я вважаю, що ми побачимо позитивну таку річ, як «Автомайдан», під стінами Верховної Ради, щоб прийняти такі законопроекти, які дали б можливість кожному українцю купити доступне, а не елітне авто.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Наступний виступ. Народний депутат Руслан Демчак. Запрошуємо вас до слова.

ДЕМЧАК Р.Є., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності (одномандатний виборчий округ № 18, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги! На своєму засіданні Комітет з питань фінансової політики і банківської діяльності вчора схвалив у другому читанні поправки до проекту Закону «Про валюту» ([№ 8152](#)). Заміняється старий декрет ще від 1993 року про валютне регулювання і валютний контроль, а також скасовується стаття 37 ще Закону УРСР «Про зовнішньоекономічну діяльність». Саме такими законодавчими актами сьогодні контролюється валютне регулювання в Україні.

Законопроект, внесений Президентом України до Верховної Ради, декларує принцип: усе, що не заборонено, – дозволено. Законопроект про валюту – це безвіз для гривні. Ми пам'ятаємо, скільки точилося дискусій щодо пакета законопроектів про безвіз, фундатором яких був також Президент України Петро Олексійович Порошенко. Але вже за рік скористалися 550 тисяч осіб цією можливістю.

Давайте дамо можливість для української гривні долучитися до вільно конвертованих валют України. Законопроект «Про валюту» імплементує норми європейських директив, які дають можливість усім жителям Європи безперешкодно, а тепер і Україні відкривати розрахункові рахунки у Європі як для фізичних, так і для юридичних осіб. Скасовується граничний термін повернення валютної виручки, що є зараз тиском на зовнішньоекономічні операції і на бізнес в Україні. За рахунок того, що значно обмежується і врегульовується принцип введення заходів захисту Національним банком, спрощується

валютний контроль. Крім того, законопроект ставить вимогу долучитися до плану дій Організації економічного співробітництва та розвитку, а також вжити заходів щодо *BEPS* уже в 2018 році.

Тому фракція «Блок Петра Порошенка» вимагає невідкладно, уже завтра, включити до порядку денного проект Закону «Про валюту» (№ 8152) у другому читанні та прийняти його в цілому. Пам'ятаймо, що Закон «Про валюту» – це крок до інтеграції України у світовий ринок капіталів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Ігор Шурма. Пане Ігоре, будь ласка.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Добрий день, громадяни України! Сьогодні змішані почуття під час виходу на трибуну. Звичайно, хочу почати з тієї теми, яка постійно турбує мене і людей, – це питання Міністерства охорони здоров'я України, тому що сьогодні студенти з різних вузів звертаються, знаєте, з якої причини.

На сайті центру тестування при Міністерстві охорони здоров'я зазначено, що воно проводиться англійською мовою. Це притому, що англійська мова на професійному рівні для медицини викладається лише два роки. А для того щоб підійти до цього тестування, студенти мають заплатити 200 доларів у еквіваленті до гривні. Що це таке? То нам говорять, що гомосексуалізм – це не хвороба, нас вчать, як мити руки, щоб глистів не було, слава Богу, уряд буде без них, бо вони апробовують ті всі методики, а тепер студенти мають платити.

Але я не продовжуватиму цієї теми, ми про неї будемо говорити пізніше. Хочу звернутися до уряду. Ви взагалі собі даєте звіт тому, чому вчора люди вийшли сюди, під стіни Верховної Ради України? Ви бачили ту кількість людей? Я попросив би там одного чоловіка не розпалювати ворожнечі в Україні, тому що зовнішній ворог чекає, що ми всі пересваримося. Якщо це робитимете, то ви і є агентом Кремля – отой, що на мене дивиться.

А тепер я вам скажу по суті. Ті люди, які вийшли, – це шахтарі. А ви знаєте, чому вони вийшли? Тому що на державних шахтах

сьогодні 800 мільйонів гривень – борги із заробітної плати. Знаєте, ви замість того щоб мене перебивати, вийшли б і сказали: «У нас, депутатів, отих, які кричать, і в мене в тому числі, зарплата 32 тисячі гривень на руки». Вийдіть і скажіть людям. Я додому приношу, і я не такий, як ви. А ті люди – 60 тисяч, у яких по чотири члени сім'ї, – це 240 тисяч сьогодні не мають за що купити їсти. А приходячи сьогодні до лікарні, вони мають справу з таким міністром, якого ви не можете призначити. На сьогодні ні ліків, нічого немає.

Ми вимагаємо, щоб негайно був розглянутий законопроект [№ 8362](#), негайно виплатити людям заборгованість із заробітної плати. Я вам скажу офіційно (щоб не було так: хто свої, хто чужі), «Опозиційний блок» сьогодні не голосуватиме за ті питання, за які ми завжди голосуємо: за міжнародний рівень України, за ратифікацію міжнародних угод. Вносьте цей законопроект. Замість того щоб усім згуртуватися і дати відпір ззовні, виходять великі борці і починають ділити: а ті вороги, а ті невороги. Пройде дуже короткий період часу і вам люди скажуть, хто вороги, і ви будете сидіти тут нишком-тишком і не знати, як людям дивитися в очі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Запрошується до слова народний депутат Купрій. Прошу.

КУПРІЙ В.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 29, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги, в Україні, нарешті, запрацювали суди. Слава реформі Порошенка! Вам, мабуть, дивно чути від мене такі слова. Але я вам скажу, що, ведучи антикорупційні масштабні розслідування, я виявив злочинність дії повністю всього керівництва держави і направив свої звернення до всіх правоохоронних органів: Національного антикорупційного бюро України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Національної поліції. Зрозуміло, що вони не захотіли навіть реєструвати ці провадження, відкривати справи. Тому я пішов до наших Печерського, Солом'янського, Шевченківського районних судів.

У мене на руках уже понад 50 ухвал суду, які визнають неправомірними бездіяльність правоохоронних органів, що покривають злочинців. Одним із перших злочинців є Петро Олексійович Порошенко. Відкриті кримінальні провадження нашими судами, які називають корумпованими, стосовно Порошенка, який захоплював земельні ділянки як у Козині, так і тут, у Царському селі, щодо газових родовищ, за плівками Онищенка, щодо інвестицій – зараз *Burger King* Путіну Порошенко інвестував 100 мільйонів доларів через офшорні компанії, та ціла низка інших фактів. Тут і Гондарева, тут і сам Генеральний прокурор України Юрій Луценко, Макар Пасенюк, Кононенко, тут повне, я скажу, кодро, і це кодро має бути бите і стріляне, як казав наш покійний Кузьма.

У цій ситуації виникає запитання: чи врятує нас новий антикорупційний суд, чи будуть доведені ці справи до кінця? Я вам скажу, для того щоб їх довести, треба не лише до суду подати, потрібно допитати свідків, незважаючи на те, що насамперед треба зареєструвати провадження, з'ясувати факти, докази, зібрати документи. Так ось, наші правоохоронні органи цього не роблять.

Артем Ситник – це перша людина, яка покриває злочинців. Із 50 ухвал більшість – це його бездіяльність. Я нещодавно Юрія Луценка, який прийшов на засідання комітету знімати недоторканність з народного депутата Пономарьова, запитав: а де Бойко, Вілкул? Ви нам розповідаєте зараз, щоб зняти недоторканність за дрібний злочин. Ми розуміємо, усе це робиться для того, щоб ставити під контроль парламент. Для того щоб наступним був Парасюк або Семенченко, або ще хтось...

Петре Олексійовичу, не вийде! Вважаю, шановні або нешановні корупціонери, сушіть сухарі. Скоро ми прийдемо до влади, і вам не буде, куди тікати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується Сергій Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, політична партія

«Наш край»). Політична сила «Наш край». Шановні колеги! У Луганській області проживає на мирній території 1 мільйон 300 тисяч населення, бюджет розвитку Луганської області – 0,5 мільярда гривень. «Нафтогаз» собі нарахував 1,5 мільярда гривень, у три рази більше, як на три роки. Ще хоче підвищити на 60 відсотків платню за газ. У 2016 році вони заробили 26 мільярдів гривень, у 2017 році – 40 мільярдів гривень. Мабуть, у 2018 році «Нафтогаз» хоче за рахунок пересічного громадянина України заробити 80 мільярдів гривень, вимиваючи з кишень газом ці гроші, які хлопці в окопах заробляють. Годину стоять пенсіонери за соціальним хлібом. На сьогодні поширюються по всій країні епідемії туберкульозу, кору, СНІДу, наркоманія, уже хвиля накрила, немає робочих місць. Скажіть, будь ласка, хто несе політичну відповідальність за «Нафтогаз»? Коболєв, голова правління НАК «Нафтогаз України», який перейшов від уряду Яценюка до уряду Гройсмана. Політична відповідальність повинна лежати на плечах двох політичних сил – «Народного фронту» і «Блоку Петра Порошенка».

Шановні колеги, прошу викликати завтра на цю трибуну Коболєва, нехай звітує перед усім українським народом про те, куди він дів 1,5 мільярда гривень. Після цього не можна дати жодному міністру втекти з корабля, який тоне. Нехай відзвітують за 2,5 року, після цього перезавантаження уряду, і хай працюють для України.

Отакий сьогодні вирок треба зробити для українського уряду. Усі реформи провалено. Усі лікарі, яких я вітав з Днем медика, говорили, Сергію Володимировичу, зверніть увагу на міністра охорони здоров'я. Це міністр не охорони здоров'я, це вбивця, який сьогодні повністю завалив медичну реформу. Людям на первинну медичну допомогу не виділили 10 мільярдів гривень. Це 370 гривень на людину, віком 19-38 років. 10 мільярдів гривень не включили до бюджету для людей. Це в які рамки може вписатися, на які важелі можна поставити 1 мільйон 300 тисяч людей і 41 особу «Нафтогазу», які собі нарахували 1,5 мільярда гривень премії?

«Наш край» вимагає негайного звіту «Нафтогазу», негайного звільнення Супрун з посади виконуючої обов'язки міністра охорони здоров'я, але лише після звіту ось з цієї трибуни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Запрошується до слова народний депутат Мусій. Будь ласка.

МУСІЙ О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець). Добрий день, шановні народні депутати! Насамперед хочу ще раз від імені «Народного контролю» привітати лідера УКРОПу Тараса Батенка з днем народження і подякувати за те, що він передав мені слово для виступу. А зараз щодо суті питання.

Ви бачите, тут перелічені ті медикаменти і діагностичні системи, які закупає Міністерство охорони здоров'я протягом останніх трьох років за міністра Квіташвілі і виконуючої обов'язки міністра Супрун. А ось документи, які свідчать, хто насправді торгує на крові з країною-агресором.

Звертаюся офіційно до Служби безпеки України, до Ради національної безпеки і оборони України, до Генеральної прокуратури України негайно провести розслідування і порушити кримінальні справи проти Міністерства охорони здоров'я, особисто Супрун, і проти тих дахувальників з уряду, усіх віце-прем'єрів, які розказують, що тут ніхто не торгує на крові. Так ось, є таке товариство з обмеженою відповідальністю «Діагностичні системи України», власником і кінцевим бенефіціаром якого є компанія «Диагностические системы России» и некто товарищ Бурков Константин Анатольевич – керівник і засновник, уродженець і мешканець Нижнього Новгорода, Росія.

Міністерство охорони здоров'я через аферу з міжнародними закупівлями, яку підтримали багато хто із народних депутатів із більшості, через *Crown Agents* закупає ось такі діагностичні системи в Російській Федерації. Вони знахабніли вже до того, що на російську упаковку, яку тут видно, лише роблять наклейку українською мовою.

Подивіться: Російська Федерація, закуплено Супрун в Україні два останніх роки. Російська Федерація, закуплено Супрун і урядом на крові. Ці кулі, пані Супрун, не шанована мною, потім вбивають наших українських солдат на фронті. На кожному флаконі вони навіть не змогли переклеїти етикетки. Як це називається, як не диверсія проти України?

Ось тут контракт з *Crown Agents*, де вони закупили діагностичні системи в Російській Федерації. То, напевно, треба бути послідовним і не розказувати про боротьбу з ворогом, а самому боротися з цим ворогом. Не вводити в оману український народ і не торгувати на крові, вбиваючи наших українських солдат. Тому сподіваюся на швидку реакцію Служби безпеки України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги! У нас у рубриці «виступи народних депутатів» останній виступ.

Запрошую до слова колегу Михайла Бондаря. Потім заява на перерву від двох фракцій, яку наші колеги з Радикальної партії готові замінити на виступ.

Будь ласка, пане Михайле.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні народні депутати! У мене в окрузі на Бродівщині є 16-та окрема бригада армійської авіації «Броди». До мене звернувся командир цієї бригади, щоб профільні комітети якнайшвидше внесли два законопроекти до сесійного залу: законопроект [№ 2942](#), головним є комітет Кожем'якіна, і законопроект [№ 3356](#) пана Власенка.

Шановні колеги, я вас дуже прошу якнайшвидше внести ці два законопроекти. 16-та окрема бригада армійської авіації «Броди» (нагадаю, це 2014 рік, вісім загиблих хлопців, Слов'янськ) бере активну участь і в розробці законопроектів, відслідковує, як вони приймаються. Це перше.

Друге. Це вже моє прохання як голови підкомітету Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки. Сьогодні багато хто вже говорив щодо законопроекту [№ 8362](#). Прошу всіх колег з бюджетного комітету, щоб сьогодні все-таки на засіданні комітету розглянули цей законопроект і якнайшвидше внесли до сесійного залу на розгляд.

Але хочу сказати два слова тим колегам, які знову-таки не шановані мною виступали і розказували, як учора відбувався мітинг шахтарів біля стін Верховної Ради України.

Учора шахтарі прийшли суто підтримати цей законопроект з мирною акцією, і все. А сьогодні, спілкуючись з головами профспілок, я чую, що дуже багато було проплачених проросійських провокаторів, які саме провокували сутички.

Я ще раз кажу, учора шахтарі прийшли на мирну акцію, а підконтрольні проросійські провокатори – нехай правоохоронні органи займуться ними і розслідують, як усе відбувалося.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Виступи народних депутатів завершено. Ми отримали заяву від двох фракцій – Радикальної партії і «Народний фронт». Вони готові замінити її на виступ.

До виступу запрошується Віктор Галасюк. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановні українці, для того щоб підвищити заробітну плату і пенсії, для того щоб подолати безробіття у країні, щоб не залежати від кредитів Міжнародного валютного фонду, потрібно завантажити українські виробництва на повну, треба дати їм замовлення, і вони створять сотні тисяч робочих місць і заплатять мільярди податків до державного бюджету. Чи можливо зробити це, купуючи польські вагони чи французькі вертольоти, чи білоруські трактори, чи німецькі електрички? Ні, ні і ще раз ні!

Політика, яка провадиться нинішньої владою, є абсолютно провальною, вона веде до бідності, до залежності від іноземних кредитів, до втрати віри в майбутнє і перспективи. Через те мільйони українців виїждять за кордон, для того щоб прогледувати свої родини, через те

українці стають вимушеними емігрантами, замість того щоб будувати успішне життя своєї родини на рідній землі.

Команда Радикальної партії на чолі з Олегом Ляшком пропонує принципово іншу економічну політику – дати замовлення українським заводам і українським підприємцям. Львівський «Електрон», Запорізька «Мотор Січ», Київський «Антонов», Харківський «Турбоатом», Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча, Крюківський вагонобудівний завод, Дніпровський «Інтерпайп» чи Кропивницьке «Ельворті» – сотні таких заводів по всій Україні здатні виконувати замовлення на кращому світовому рівні. Вони випускають якісну, надійну продукцію за чесною ціною, але не мають замовлень.

Я щойно повернувся з Львівщини, де відвідав концерн «Електрон». Це перлина української промисловості, де можуть випускати понад 100 тролейбусів, трамваїв, електробусів на рік. Скільки випускають? У 10 разів менше. Чому? Тому що Київ купує польські вагони майже на 2 мільярди гривень, а Львів збирається купувати 50 вживаних європейських вагонів. Це ганьба, це неприпустимо!

Завантажувати замовленнями українські підприємства, якнайшвидше приймати законопроект «Купуй українське, плати українцям», встановлювати мінімальні вимоги щодо локалізації виробництва, як у США і в Європі, надавати економічну перевагу українському виробнику, забезпечувати гарантованими замовленнями, надавати податкові преференції, дешеві кредити. Так піднімемо країну з колін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до питань порядку денного. Я прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця.

Першим питанням у порядку денному стоїть проект Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією» ([№ 0184](#)). Ставлю на голосування пропозицію розгляду за скороченою процедурою.

Отже, колеги, прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою законопроекту № 0184. Голосуємо.

«За» – 99.

Надто великий розрив, тому ми розглядатимемо за повною процедурою. Запрошую до доповіді заступника міністра освіти і науки Гребу Романа Володимировича.

Будь ласка, з трибуни.

ГРЕБА Р.В., заступник міністра освіти і науки України. Шановні народні депутати, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією».

Завдяки вам у листопаді минулого року було ратифіковано Угоду між Європейським інвестиційним банком в Україні та Україною про виділення коштів у розмірі 160 мільйонів євро для енергомодернізації українських державних університетів.

За умовами вказаної угоди 120 мільйонів євро виділяє Європейський інвестиційний банк, 10 мільйонів євро виділяються в якості гранту від Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (E5P), 30 мільйонів євро повинна виділити Україна з державного бюджету або за рахунок українських університетів, або за рахунок інших джерел. Саме для того, щоб знайти інші джерела, Міністерством освіти і науки було проведено перемовини з Північною екологічною фінансовою корпорацією (*NEFCO*), яка погодилася виділити кредит у розмірі 30 мільйонів євро для співфінансування зазначеної вище угоди.

Вказані кошти є вкрай потрібними для українських університетів. Фінансування буде здійснюватися у два етапи. Перший етап – буде відібрано сім українських університетів та близько 147 будівель цих університетів.

Другий етап – будуть подаватися заявки від українських державних університетів. Наразі близько 40 університетів подали свої заявки.

Сам кредит виділятиметься строком на 15 років, з них п'ять років – це пільговий період. Ставка кредитування – 3,41 відсотка маржа та плаваюча або фіксована ставка на дату вибірки.

Я знаю, що в цьому залі є багато друзів української освіти. Ці кошти вкрай необхідні для розвитку українських університетів і здійснення заходів з енергомодернізації. Тому прошу вас підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу залишатися на трибуні. Зараз запитання до доповідача. Будь ласка, прошу провести запис. Олександр Опанасенко.
Олена Сотник. Будь ласка.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую, пане головуєчий. У мене кілька запитань. Бачу, що є можливість їх усі поставити. Ви сказали про сім університетів, які фактично фінансуватимуться за рахунок цих коштів. Скажіть мені, будь ласка, хто визначає критерії, за якими будуть відбиратися ці університети? Що це за комісія або, я не знаю, людина, яка буде визначати ці університети? Де це буде зазначено?

ГРЕБА Р.В. Дякую за запитання, пані Олено. Сім університетів, про які ви говорили, були відібрані ще в 2012 році безпосередньо Європейським інвестиційним банком. Що стосується наступних університетів, то вони визначатимуться за критеріями, які знову-таки запропоновані Європейським інвестиційним банком, групою управління проектом із залученням консультантів та корпорації *NEFCO*, які також здійснюватимуть відбір. Усі критерії перед початком проведення конкурсу були оприлюднені на веб-сайті Міністерства освіти і науки України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановний доповідачу, я вже не вперше порушую питання монополії щодо підготовки післядипломних спеціалістів у галузі охорони здоров'я. Ви поламали цю монополію у галузі освіти, але це ваше відомство відповідає за те, що, на жаль, ця монополія існує в галузі охорони здоров'я.

Про що йдеться? Провідні науково-медичні центри, такі як Шалімова, Амосова, ПАГ та багато інших, мають таких фахівців, базу підготовки, усе інше, але їм не дається таке право готувати післядипломної освіти тих, які закінчили медичні навчальні заклади.

Скажіть, будь ласка, чи відповідає це міжнародним стандартам і угодам, які ми підписали у галузі освіти? Прохання врегулювати терміново це питання.

Дякую.

ГРЕБА Р.В. Дякую за запитання, пане Сергію. Так, це безпосередньо відповідальність Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки. Така діяльність здійснюється на підставі відповідних ліцензій. Що стосується конкретного вашого запитання, то ми його додатково опрацюємо, надамо відповідь у визначений законом термін.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заключне запитання. Соболев Єгор Вікторович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).
Прошу передати слово Олені Сотник.

СОТНИК О.С. А можна передати, будь ласка, слово Анні Романовій?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можу. Будь ласка, Анно Романова.

РОМАНОВА А.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний заступнику міністра, я знайома з цим проектом, були перемовини з ректорами всіх цих вишів. Зрозуміло, що були відповідні європейські критерії і був правильний європейський аудит.

Але таке запитання. Чому з 2012 року, коли всі ці проекти були вже готові... Я просто знаю цей довгий процес, як міністерство не вносило до залу Верховної Ради відповідного проекту постанови, і скільки втратили, недоотримали своєї вигоди вищі навчальні заклади

через те, що не було вчасно запущено таких проектів та проведена відповідна модернізація.

Друга частина питання. Ми кажемо зараз лише про сім вишів України, а якщо взяти взагалі вищі навчальні заклади – величезна проблема з модернізацією теплоефективності. Ми знаємо, як цього року більшість навчальних закладів країни змушені були взимку відправляти студентів на так зване дистанційне навчання, тому що в нашої вищої освіти не вистачає коштів для того, щоб погасити ось ці борги за теплопостачання. Що взагалі міністерство думає з цим робити?

Дякую.

ГРЕБА Р.В. Дякую за питання.

Так, дійсно, кредит Європейського інвестиційного банку і кредит *NEFCO* – це одна з невеликих складових, але вкрай необхідних для здійснення заходів з енергомодернізації.

Що ми робимо додатково? Спільно з Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України провели відповідний семінар, де роз'яснили нашим українським університетам можливість укладання енергосервісних контрактів, закон про які було прийнято у Верховній Раді минулого року. Відповідно до вказаного закону наші сім університетів уже розглядають питання про укладання енергосервісних контрактів.

Що проводиться в рамках цього енергосервісного контракту? Інвестор (приватна особа) за свої власні кошти здійснює енергоефективні заходи, а потім університет повертає вкладені кошти через сплату комунальних послуг. Тобто університет, нічого не вкладаючи, отримує сучасні енергоефективні технології. Це той великий масив роботи, за яким ми йдемо, окрім укладання кредитних договорів з Європейським інвестиційним банком і Північною екологічною фінансовою корпорацією (*NEFCO*).

Що стосується першої частини питання, чому з 2012 року нічого не робилося. Це доволі складно сказати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд.

ГРЕБА Р.В. Після зміни складу керівництва Міністерства освіти і науки ми включилися до цього процесу. Було прийнято вже один законопроект. Там ціла низка нормативно-правових актів, які врегулюють безпосередньо порядок вибірки вказаних кредитних коштів. Тому це складний процес, який ми вже пройшли. За два роки зробили більше, ніж за попередні чотири. Сподіваюся, що вже восени ми почнемо фінансування і вибірку за вказаними фінансовими угодами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Можете зайняти своє місце, Романе Володимировичу.

До співдоповіді я запрошую голову Комітету у закордонних справах Гопко Ганну Миколаївну.

Будь ласка.

ГОПКО Г.М. Добрий день, шановні колеги! Сьогодні ми будемо говорити про ратифікацію дуже важливої Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією.

Комітет у закордонних справах розглянув і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти згаданий проект закону за основу та в цілому.

Чому він надзвичайно важливий? Кожен з нас колись був студентом і пам'ятає, наскільки важливим є те, щоб в університетах ми побачили, дійсно, приклади енергоефективності. Навіть цієї зими ми багато чули, коли студенти змушені були переривати навчання, оскільки не було можливостей опалювати всі приміщення навчального закладу.

Тому сьогодні, коли ми говоримо про ратифікацію даної угоди, це сприятиме залученню коштів для здійснення заходів з підвищення енергоефективності будівель державних університетів, пов'язаних з освітнім процесом, та має на меті приведення галузі вищої освіти в Україні до світових стандартів енергоефективності.

Такий проект у вищій освіті для України вперше був запропонований спільно з Європейським інвестиційним банком та підтриманий Північною екологічною фінансовою корпорацією. Перший етап Проекту «Вища освіта України» передбачає охоплення енергоаудитом

та санацією 147 будівель у семи державних закладах вищої освіти України. Це Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Харківський політехнічний інститут, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова (Київ), Національний університет «Львівська політехніка» (Львів), Полтавський національний технічний університет Юрія Кондратюка (Полтава), Чернігівський національний технологічний університет, Сумський державний університет і Вінницький національний технологічний університет.

Виконання проекту матиме значні позитивні соціально-економічні результати, оскільки впливатиме щорічно на понад 110 тисяч студентів та понад 13 тисяч працівників університетів. Можна очікувати інших позитивних результатів, зокрема поліпшення стану здоров'я людей і підвищення рівня комфортності їх навчання та роботи.

Прошу підтримати рішення Комітету у закордонних справах та ратифікувати Фінансову угоду (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією. Відповідно до пояснювальної записки, яку ми подаємо за підписом міністра освіти і науки пані Людмили Гриневич, сума кредиту за фінансовою угодою становить 30 мільйонів євро на 15 років з пільговим періодом п'ять років; відсоткова ставка може бути плаваючою або фіксованою на дату вибірки, плюс маржа 3,41 відсотка; умови погашення кредиту – раз на півроку рівними частками до основної суми боргу або фіксованими платежами, що складаються з основної суми боргу та відсотків; мінімальна сума траншу становить 1 мільйон євро. З боку української сторони передбачається співфінансування проектів у сумі 30 мільйонів євро за рахунок коштів державного бюджету, університетів чи інших джерел, у даному разі це Північна екологічна фінансова корпорація.

Тому, колеги, закликаємо також ті обрані університети, в які саме й будуть спрямовуватися інвестиції в енергоефективність, серйозно поставитися до цього проекту. Зважаючи на ті зусилля, які Україна робить щодо енергоефективності, є надзвичайно важливим те, щоб ми менше споживали газу завдяки енергоощадним технологіям, зокрема коли університети будуть підписувати енергосервісні контракти і ставатимуть, дійсно, більш комфортними місцями для навчання.

Тому, колеги, закликаю зараз усіх повернутися до сесійного залу для того, щоб ми могли сьогодні ратифікувати цю важливу угоду і зробили свій внесок у впровадження заходів з енергоефективності в університетах. Це давно назріло. Думаю, що треба говорити не лише про університети, а й про медичні заклади, для того щоб, дійсно, економити природні ресурси.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на запитання до доповідача.

Остап Єднак. Будь ласка.

ЄДНАК О.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановна Ганно Миколаївно, ви як голова Комітету у закордонних справах, мабуть, у курсі і можете розказати нам і суспільству, яка все-таки ситуація в нас не лише щодо поточної ратифікації, а загалом з використанням кредитних коштів міжнародних фінансових інституцій, з якою ефективністю не лише Міністерство освіти і науки, а й інші міністерства, центральні органи виконавчої влади освоюють кошти міжнародних фінансових інституцій, і, можливо, дасте певні поради урядовцям, яким чином цю ефективність збільшити?

Дякую.

ГОПКО Г.М. Дякую, пане Остапе.

Дуже важливе запитання. Якщо ми проаналізуємо звіт Рахункової палати щодо ефективності цільового використання коштів міжнародної допомоги і подивимося на відсоток вибірки, то насправді складається дуже сумна ситуація, яка потребує суттєвої інвентаризації, і, зокрема, від уряду України ми давно домагаємося представити, як ефективніше використовувати кошти. Коли ми бачимо, як Прем'єр-міністр зустрічається з представниками малих фермерських господарств і говорить про підтримку, то в мене як у голови комітету є запитання, а чому тими 400 мільйонами євро від Європейського інвестиційного банку, договір з яким ми ратифікували ще у 2016 році,

фермери малого і середнього бізнесу досі не користуються, хоча відсотки капають і для нас борги зростають? Тому звертаюся і до Кубіва, і до всіх. Ми написали вже десятки листів, щоб переглянути, чому так повільно використовуються кошти, які стратегічні цілі, на що вони нам потрібні, перед тим як просити нові кошти. Надходять меседжі від наших закордонних партнерів: ефективніше використовуйте ті кошти, які вже є, тоді просіть про інші.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Політична сила «Наш край». Шановна Ганно Миколаївно, дякую вам за таке рішення. Ми підтримуватимемо ратифікацію. Звертаюся також до міністра освіти і науки з тим, щоб ви проконтролювали саме цю ситуацію. Ви знаєте, що отруїлися діти у школах, і досі не дали відповіді українському народу, яких заходів вони вживають, щоб 1 вересня наші діти були захищені від цього? Яким чином може вплинути міжнародна спільнота на українські школи, тому що нам потрібна безпека в наших школах. Правильно?

Дякую.

ГОПКО Г.М. Дякую.

Думаю, що Міністерство освіти і науки має вживати всіх заходів щодо того, як ці кошти будуть далі використовуватися. Є Рахункова палата, ми нещодавно переобирали голову і членів Рахункової палати. Вважаю, що в рамках тих діючих механізмів парламентського контролю ми маємо докладати зусиль для того, щоб кошти міжнародної допомоги, що надходять, технічна й гуманітарна допомоги ефективніше й цільово застосовувалися, щоб ми не бачили певних зловживань чи розкрадань, чи низької вибірки.

Ми чуємо дуже часто від наших партнерів, чому щодо коштів, які ми надали, існують бюрократичні перепони, чому міністерства між собою конкурують за ті кошти, чому немає прозорих процедур? Тому ми вимагаємо так само від уряду, щоб на той сайт, який раніше працював – *Openaid.gov.ua* щодо відкритості міжнародної допомоги, міг зайти кожен громадянин і побачити публічний ресурс уряду: хто

донор, яку суму коштів, яка це область, який це проект, і в такий спосіб контролювати ці кошти. Закликаю всіх також це робити.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановна пані Ганно. Завершився час на запитання, просимо вас пройти на робоче місце.

Шановні колеги, прошу зараз від фракцій записатися на обговорення проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією».

Ярослав Маркевич передає слово пані Сотник. Прошу пані Олену до слова.

СОТНИК О.С. Дякую, пані головуюча.

Ми зараз говоримо про фінансування проекту енергоефективності в семи університетах України. Принаймні на 2017 рік у нас їх було 657, це навіть не 5 відсотків. Це означає, що ми з вами говоримо про момент, коли він не вплине на системну ситуацію по всій Україні. Це має примусити і Міністерство освіти і науки України, і Верховну Раду замислитися про відсутність системної політики щодо не лише енергоефективності, а взагалі вищої освіти, стану інфраструктури.

На сьогодні в рамках молодіжного крила «Самопоміч» ми реалізуємо проект щодо гуртожитків. Ми досліджуємо становище гуртожитків і в яких умовах проживають студенти. От ви зараз говорите, у яких умовах вони мають навчатися, а ви подивилися б, в яких умовах вони живуть. Цей проект, до речі, взагалі не враховує цього моменту: діряві дахи і вікна, абсолютно неприйнятні умови для проживання, я вже не кажу, для навчання.

Тому, колеги, звичайно, ми підтримуватимемо цю угоду, що треба було зробити ще в 2012 році. Але це не є системним розв'язанням проблеми ані у вищій освіті, ані для студентів, ані для молоді, тому що в державі і, на жаль, у Міністерства освіти і науки також немає цього системного бачення, і воно до сьогодні за 27 років не було

сформовано. Низька якість освіти, незрозуміла кількість вищих навчальних закладів з абсолютно різними стандартами викладання.

Я маю мрію, що коли-небудь усе-таки в Україні з'являться університети оксфордського і гарвардського рівнів, які входитимуть до топ-рейтингів світу. А зараз ми маємо залатувати діри ось такими способами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошується до слова Ігор Мосійчук від фракції Радикальної партії. Будь ласка.

МОСІЙЧУК І.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка)*. Наша фракція, звичайно, підтримуватиме відповідну ратифікацію, як і всі ратифікації, що спрямовані на користь Української держави. Але хотілося б зараз говорити трохи про інше, що, крім енергозбереження, має бути ще логіка, наприклад, в енергоефективності.

Наразі наш лідер Олег Ляшко зустрічається з шахтарями під Кабінетом Міністрів. Там стоять шахтарі, тому що український уряд закуповує вугілля у Сполучених Штатах Америки, у Російській Федерації, де завгодно, лише не на своїх шахтах, і не українське вугілля. Страшні заборгованості перед шахтарями виводять їх на соціальні бунти, і відповідальність за це несе уряд, який проводить анти-українську політику щодо вугільної та енергетичної галузей.

Окремо слід зазначити, що в нас відбувається з екологічною безпекою і безпекою людини у зв'язку з імпортом із-за кордону сільгоспхімії. Труяться не лише бджоли, а й люди, труїться худоба. Урешті-решт, ми всі цим дихаємо, усі українці це їдять. По суті відбувається геноцид над українцями. В Україну завозиться контрабандою 40 відсотків сільськогосподарської хімії, інше не сертифікується. Куди дивиться уряд? Дуже добре прийти з хорошою ратифікацією і тут виступити з маніфестом. А що говорити конкретним людям?

Тут колеги ще порушували дуже важливе питання щодо державних закупівель ліків і лікарських засобів. У Росії закуповуються тести на гепатит, притому що в Києві і Харкові випускаються аналогічні. У мене питання до «супрунят» – тих, які підтримують Уляну Супрун, і тих, які називають себе патріотами. Шановні, а як це так: в українців не закуповувати, а закуповувати у ворогів, у країни-агресора? Ви із Супрун несете за це персональну відповідальність. Знизити ціну на ліки можливо лише тоді, коли купувати їх в українського виробника, а не прострочені ліки або перед закінченням терміну їх використання у закордонних виробників.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Співаковський представить позицію фракції «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Добрий день, шановні колеги! Ми зараз розглядаємо непросте питання – питання відповідальності. Верховна Рада України приймає рішення, бере на себе гарантування того, що 160 мільйонів євро (це близько 5 мільярдів гривень) піде на термомодернізацію семи університетів України.

Чи правильне це рішення? Вважаю, правильне, бо ми повинні інвестувати вищу освіту України, для того щоб діти не виїжджали і щоб узимку не закривали університетів.

Але з іншого боку, чи є в парламенту, у Кабінету Міністрів України ефективні інструменти контролю того, що там відбувається? Кошти віддаємо, контролю не маємо. Це дуже важливі речі, які пов'язані, у тому числі з автономністю. Це бюджетні установи. Тиждень тому я був на засіданні Співки ректорів вищих навчальних закладів України, і вони кажуть: ми автономні, будь ласка, не втручайтеся в наші справи.

Я повертаюся до законопроекту [№ 8385](#), за яким ми повинні створити потужну систему, в якій корпоративна система управління університетами має забезпечити ні через рік, ні через два, коли ми виявимо ті чи інші помилки, а саме зараз ми повинні бачити, що

відбувається, як витрачаються кошти, у тому числі ті, що ми виділяємо. Ми гарантуємо перед платниками податків те, що вони використовуватимуться чесно й прозоро.

Шановні колеги, ці речі пов'язані. Автономність – це насамперед відповідальність. Тому я вважаю, що нам треба зараз голосувати «за», і це абсолютно так. Однак ми повинні зрозуміти, що якщо ми не будемо змінювати системи управління в університетах, не будемо створювати корпоративної системи управління там, де прийматимуться рішення, зрозумілі для суспільства, для бізнесу, ми ніколи не будемо ефективними.

Шановні колеги, ще раз прошу вас проголосувати «за». Але врахуйте, що буде розглядатися законопроект № 8385, це пов'язані речі. Управління ефективно, інвестиції повинні мати прозорий фундамент. Тому я вважаю, що інвестувати у вищу освіту України потрібно для забезпечення її майбутнього. Але створення відкритих, чесних умов для управління і для прийняття рішень – це наша відповідальність. Тому законопроект № 8385 і сьогоднішні речі дуже пов'язані між собою.

Дякую всім і прошу проголосувати «за».

ГОЛОВУЮЧА. Позицію фракції «Опозиційного блоку» висловить Ігор Шурма. З місця, будь ласка.

ШУРМА І.М. «Опозиційний блок». Шановні колеги, сьогодні в цій залі ні в кого немає сумніву, що дану ініціативу нехай із суперечками, із виясненням обставин, але потрібно підтримувати. Тому що всім добре зрозуміло, що вся бюджетна сфера України нині недофінансована, у тому числі й освіта, і медицина, і насамперед, напевно, культура, тому що там закладаються культурні цінності.

Але давайте подивимося на те, що буде відбуватися з відповідними коштами, які ми отримаємо. Ми ж добре розуміємо, що ці гроші не спрямовуються до вищих навчальних закладів України. Цим скористаються лише сім установ. 160 мільйонів євро на сім установ. Ціна велика? Велика. Ми створимо там умови? Так, створимо.

А тепер наступне питання. А скажіть, будь ласка, у тих умовах мають можливість повноцінно навчатися всі діти? Напевно, мали б. Але чому вони не матимуть рівних можливостей? А я скажу чому.

Я плавно перейду до іншого питання. Справа в тому, що діти мають своїх батьків. І серед тих батьків можуть бути ті люди, які сьогодні працюють на шахтах. Так ось, я вам мушу сказати, що сьогодні точно є діти, у яких батьки – шахтарі. На 33-х, наголошую, державних шахтах, де працюють 60 тисяч людей (на сьогодні це величезна армія громадян України), хронічно не виплачується заробітна плата – 800 мільйонів боргу.

Скажіть, будь ласка, якщо діти навчаються у вищих навчальних закладах десь у столиці, в іншому обласному центрі, то батьки мають можливість дати тим дітям матеріальну допомогу як батьки, щоб вони могли себе повноцінно почувати під час навчання? А їм грошей не платять... Тут виникла серйозна дискусія про те, що одні шахти мають борги, інші – ні. Так ось, я наголошую: заборгованість є на державних шахтах, і це повна відповідальність держави. Якщо вчора люди вийшли на страйк, то я хочу звернутися до своїх опонентів, які тут в ефірі з трибуни говорили, що там було багато проплачених Кремлем людей, ви що, хочете сказати, що наші шахтарі, які працюють на підконтрольній Україні території, – це проплачені Кремлем люди? Вийдіть до них і скажіть чесно: я народний депутат України, отримую заробітну плату 32 тисячі гривень, а ви почекайте, поки той уряд, за який ми проголосували і дали йому кредит, вам ті гроші віддасть. Я повністю солідаризуюся з тим, що сказав пан Співаковський: без зміни системи управління ми нічого не доб'ємося. Бо дуже дивно виглядає, коли ми даємо автономію університетам і їм не довіряємо, то що це таке діється в Україні?

Якість освіти. Ми всі навчалися в тих вузах. Ми що, вважаємо себе неосвіченими? Допоки ми не будемо пропагувати нашої освіти...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, не всі встигли записатися. Ще від групи і фракції просять виступити. Будь ласка, зараз Іван Крулько від фракції «Батьківщина» (*Шум у залі*). Так, 3 хвилини. Я кажу: є дві групи, але по 3 хвилини, звичайно. Потім пан Сергій Шахов.

Будь ласка, пане Крулько.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний

виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, безумовно, що цю угоду потрібно ратифікувати. Але давайте розберемося, про що, власне, ця угода. Вона про те, щоб привести до мінімально належного рівня якість наших вищих навчальних закладів, бо європейська інтеграція України розпочинається не з гасел про інтеграцію, а з якості життя, у тому числі якості освіти.

Тому ця фінансова угода дасть можливість як мінімум 20 українським вищим навчальним закладам відповідати європейським нормам щодо того, яким чином облаштовані гуртожитки, в яких проживають українські студенти, як облаштовані навчальні заклади, в яких вони здобувають освіту. Ось про що ця фінансова угода.

Безумовно, якщо є такі можливості, якщо є такі міжнародні гранти, то ми повинні це використовувати повною мірою. Треба, щоб був забезпечений контроль за витрачанням цих коштів. Такий контроль здійснюватиметься не лише українськими контролюючими органами, а й експертами, які будуть делеговані нашими партнерами – учасниками цієї фінансової угоди.

Ще один момент. Очевидно, що для того, щоб українська молодь (а на сьогодні 54 відсотки української молоді хоче виїхати за кордон і більше ніколи не повертатися до України) була мотивована, щоб жити, працювати і народжувати дітей тут, в Україні, потрібно забезпечити якість навчання, але в тому числі і створити всі можливості, щоб українська молодь могла бачити світ.

Безвізовий режим між Україною і Європейським Союзом одно-моментно не розв'язує цієї проблеми, а може вирішити ті міжнародні можливості, які нам треба використовувати щодо мобільності української молоді. Мені було приємно, коли українська делегація, яка щойно повернулася з Канади, де була можливість зустрітися з міністром імміграції, який відповідає саме за питання Угоди про мобільність молоді, про те, щоб українські молоді люди могли здобувати найкращі практики, у тому числі навчання в Канаді, а потім повертатися до України і продовжувати застосовувати всі ці знання та підвищувати якість нашої держави. Так ось, саме в такому напрямі нам треба рухатися. Тому мені було приємно те, що в Канаді існує чітке розуміння, що така угода має бути укладена з Україною...

ГОЛОВУЮЧА. Дайте для завершення 1 хвилину, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Щоб така угода була укладена і щоб українські молоді люди, українські студенти могли вільно подорожувати і по всьому світу здобувати найкращі знання у престижних вузах, але обов'язково повертатися до своєї країни, і потім уже тут, в Україні, ці знання застосовувати. Ми будемо однозначно цю угоду підтримувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за висловлену позицію фракції.

Ще в нас один виступ від депутатських груп. Будь ласка, Сергію Шахов.

Колеги, на цьому всі групи і фракції виступили. Дякую.

Будь ласка, пане Сергію, вам слово.

ШАХОВ С.В. Політична сила «Наш край». Шановні колеги, безумовно, «Наш край» буде підтримувати цю ратифікацію. Ми вдячні за те, що наші іноземні партнери дають можливість розвиватися освіті й енергозбереженню в нашій країні. Але і ми повинні дбати про своїх дітей. Сьогодні Міністерство освіти і науки України ще не надрукувало 350 тисяч книжок, і батьки будуть вимушені купувати їх своїм дітям з тих жебрацьких зарплат, які вони отримують на підприємствах, і взагалі не отримують, як шахтарі зі сходу та з Львівського басейну, що вчора приходили до стін парламенту.

Шановні колеги, ми повинні звернути увагу на гуртожитки, які розвалюються практично на кореню, до фундаменту. Діти сьогодні живуть у жахливих умовах. Нам треба розбудовувати новими технологіями енергозбереження, щоб саме тут, у нашій країні, були робочі місця. Треба не по тендерах бігати і грошима там розкидатися, як це робить Міністерство освіти і науки, – думають, кому б віддати тендер на друкування книжок, які сьогодні не надруковані. Треба негайно на це звернути увагу. Розслідувати всередині уряду, хто сьогодні не дав можливості нормального надрукування українських книжок для наших дітей.

На сьогодні негайно треба розвивати будівництво наших шкіл, дитячих садків щодо енергоефективності. Ми можемо це зробити. «Наш край» підтримуватиме таку ратифікацію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, від фракцій і груп виступили. Зараз я прошу записатися на виступи народних депутатів України. У нас буде 9 хвилин на виступи щодо цієї ратифікації.

Пан Німченко передає слово Ігорю Шурмі. Будь ласка.

ШУРМА І.М. «Опозиційний блок». Шановні колеги, ми зараз обговорюємо питання ратифікації, яке для нас сьогодні виявляється пріоритетом, бо середя, та за великим рахунком є сумніви, чи ми за нього проголосуємо, чи є люди в залі.

Без сумніву, я наголошую позицію «Опозиційного блоку»: питання освіти потребує підтримки, і ми не можемо ділитися за політичними, ідеологічними, якимись переконаннями і вподобаннями, повинні підтримувати все, що відбувається в освіті. Якби не було на сьогодні нагальних питань із виплати заборгованості шахтарям, «Опозиційний блок» обов'язково проголосував би за даний законопроект, і я вам гарантую, що вистачило б набрати 226 голосів.

Ми заявляємо офіційно, що сьогодні, підтримуючи сам проект, голосувати не будемо. Ми вимагаємо негайно розглянути законопроект [№ 8362](#) про внесення змін до бюджету і виділення 800 мільйонів гривень на погашення заборгованості шахтарям 33 державних шахт. Наголошую, що протягом останнього періоду, незважаючи на обіцянки уряду виконувати свої зобов'язання, на те, що справно проплачуємо за вугілля, яке купуємо за кордоном, ми не можемо спромогтися виплатити заробітної плати 60 тисячам людей, які щодня працюють на шахтах.

Ми говоримо про те, що зал необхідно консолідувати, і це можна зробити за допомогою внесення відповідного законопроекту про погашення заборгованості шахтарям. Я переконаний, що об'єднаються всі.

Нам потрібно зрозуміти, що розгляд цього питання за повною процедурою має два позитивні моменти.

Перше. Ми знаємо про проблеми, які є на сьогодні в освіті, але добре розуміємо, що пріоритетність важливості не можемо визначити. Ви ж уявляєте, до якого стану сьогодні доведені люди, шахтарі і члени їхніх сімей, що вони поз'їжджалися до Києва вимагати те, що їм обіцяно і гарантовано Конституцією України.

Друге. Щодо питання про освіту, то я вам мушу сказати таку річ: ми дуже пишаємося тими людьми, вихованцями з України, які закінчили навчання у вищих навчальних закладах. Проблема не в тому, які в нас заклади (вони якими були, такими і є, рівень професійної готовності, інтелектуальний рівень викладачів також є), а в іншому. Фінансуйте освіту, панове з уряду, фінансуйте Національну академію педагогічних наук України, і тоді ми будемо мати відповідний результат. А позики... Їх беруть і віддають, треба вони нам – беріть...

ГОЛОВУЮЧА. Сергій Лещенко виступатиме з трибуни. Будь ласка.

ЛЕЩЕНКО С.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна Україно, загалом це питання, яке ми розглядаємо, має автоматично голосуватися парламентом, тому що немає жодних проблем з тим, щоб підтримати цю міжнародну угоду, яка допоможе підвищити енергоефективність будівель державних університетів і зробити українську освіту якіснішою. Але я хочу скористатися нагодою виступу з трибуни для того, щоб розказати про інше питання, яке буде сьогодні розглядатися в сесійній залі. Це стосується тієї теми, щодо якої виступатиме наша доповідачка пані Гопко. Ідеться про проект Закону «Про національну безпеку України». Саме сьогодні під парламентом зібралася акція протесту, яка вимагає, щоб Служба безпеки України була позбавлена неприцільних їй функцій і займалася виключно тими питаннями, які є пріоритетом для спецслужб у цивілізованих країнах світу, – це боротьба зі шпигунами, диверсантами, це захист українських громадян від терористів, але ж ніяк не рекет українського бізнесу.

Минулого тижня я як депутат відвідував Полтаву і зустрічався з одним малим підприємцем. У нього фірма «Арт-агро», працює вісім осіб. Так ось, на цю фірму влаштував департамент «К» СБУ «маскишоу», рейд. Вони вилучили продукцію, печатки, комп'ютери, заблокували цей малий бізнес, якому треба кланятися в ноги, який у цей складний час створює робочі місця. Рік цю справу мурижили, передали до Національної поліції, вона там тихенько помирає. А робиться

це з єдиною метою, тому що СБУ дуже часто в українських реаліях робить не те, що треба робити, а займається рекетом бізнесу. І цій маленькій компанії, в якій працює, повторюся, лише вісім осіб, навіть не повернули на суму понад 100 тисяч гривень продукції, якою вони займалися і продавали.

Для того щоб цього не було, треба приймати в рамках Закону «Про національну безпеку України» поправку, яка позбавить Службу безпеки України непритаманних функцій і яку доповідатиме, я сподіваюся, як автор поправки Ганна Гопко з трибуни. Усі прогресивні депутати мають її підтримати в цьому. Ми так само вносили законопроект [№ 8057](#), який взагалі позбавляє СБУ цих функцій, для того щоб спецслужба не була загрозою для українського бізнесу.

У мене залишилося ще 40 секунд. Я хочу вас, шановні українські глядачі і слухачі, поінформувати про те, що вчора виникла серйозна загроза для Національного антикорупційного бюро України, коли Президент Порошенко призначив аудитором НАБУ Павла Жебрівського.

До пана Жебрівського є багато питань, але головне питання полягає в тому, на якій підставі він став аудитором. Тому що пряма норма статті 26 Закону «Про Національне антикорупційне бюро України» вимагає значний міжнародний досвід у аудитора НАБУ. За всієї поваги до пана Жебрівського, його біографія оприлюднена, є загальновідомою, але в нього немає досвіду роботи ані в судових органах за кордоном, ані в міжнародних організаціях. Його призначення аудитором може бути спрямоване на знищення НАБУ як незалежного антикорупційного органу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я хочу звернутися до всіх виступаючих дотримуватися норм Регламенту: під час розгляду законопроектів обговорювати конкретний текст законопроекту. Це стосується не лише попереднього промовця, а й багатьох, які під час своїх виступів сьогодні говорили не на ті теми, які ми обговорюємо. Просто я переживаю, що коли в нас обговорюється все, що вважає за потрібне промовець, ми розбалансовуємо сесійну залу, і всі забувають, про що саме йдеться.

Будь ласка, пані Констанкевич. Нагадую, ми зараз обговорюємо проект Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища

освіта України») між Україною і Північною екологічною фінансовою корпорацією». Прошу до слова.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, політична партія «Українське об'єднання патріотів – УКРОП»). Шановні народні депутати, я хочу звернути вашу увагу, що всі законопроекти, які стосуються вищої освіти, потребують пильного і уважного розгляду в сесійній залі.

Якщо говорити про конкретну ратифікацію, то, безперечно, наша партія «Українське об'єднання патріотів – УКРОП» підтримує дану ратифікацію, як загалом і більшість прогресивних змін, які стосуються освіти в Україні. Зокрема, якщо говорити про вищу освіту, це той комплекс питань, що потребує зараз нагального вирішення і не лише щодо термомодернізації, у питаннях освітнього потенціалу чи фінансування. Це питання системне, комплексне і потребує, найперше, що ми вважаємо, щоб були переглянуті кошти, які виділяються на фінансування вищої освіти, наголошую, державної вищої освіти. Адже університети потерпають від недофінансування в частині виплати зарплати, відпускних нарахувань. Ми знову матимемо на осінь проблему із капітальними видатками, з утриманням університетів. Тому дуже важливо, формуючи бюджет 2019 року, уже зараз звернути увагу депутатського корпусу на фінансування вищої освіти. Це перший аспект.

Другий. Це ревізія тих системних питань, які стосуються відновлення людського капіталу. Українська освіта і українське суспільство, на жаль, втрачає свої позиції. Всесвітній економічний форум у Давосі продемонстрував, що ми опустилися на 14 пунктів. Це вже є проблемою не лише внутрішньо українською, а нашої зовнішньої безпеки. Ми втрачаємо інтелектуальний потенціал і не лише тому, що наша молодь виїжджає за кордон, не лише тому, що вона не лишається в Україні, бо тут не створено умов як для освіти, так і для соціального середовища, – це проблема нашого майбутнього.

Тому я прошу всіх сфокусувати свою увагу на вищій освіті, державній вищій освіті, на тих традиціях, які формувалися десятиліттями і підтримати українські університети.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановна пані Констанкевич. Дякуємо, що ви під час вашого виступу відповідно до Регламенту саме і обговорювали відповідний проект закону.

Колеги, у нас завершився час на виступи народних депутатів України. Ми дамо ще слово одному промовцю, якого проситимемо говорити лише про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією.

Колеги, я дуже прошу повертатися всіх до сесійного залу, за 3 хвилини відбудеться голосування. Слово надається пані Кошелевій, яка передає його пану Ляшку – своєму колезі. Він говоритиме про ратифікацію.

Дякую.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії. Щойно я разом зі своїми колегами був біля Кабінету Міністрів України. Шахтарі з державного об'єднання «Селидіввугілля» подарували мені оцю каску. Отакими касками вони зараз біля Кабміну стукають і вимагають: «Зарплату, зарплату!». Люди, які працюють, вимушені їхати до уряду, стукати касками по асфальту, щоб влада їх почула і виплатила їм зарплати. Ми приєднуємося до вимог шахтарів і вимагаємо заплатити людям заробітну плату. Потрібно не витратити 3 мільярди доларів, як минулого року Україна заплатила за імпордне вугілля: російське, африканське, в'єтнамське, китайське, – везуть звідусіль. У загальному балансі сьогодні понад 40 відсотків – імпордне вугілля, натомість немає 1 мільярда гривень, щоб купити вугілля на «Червоноградвугіллі» і дати людям роботу і зарплату. Немає 1,5 мільярда гривень, щоб добудувати шахту на Волині і видобувати більше українського вугілля. Місяцями не виплачують заробітної плати на державних шахтах, маючи гори вугілля.

Справжня енергонезалежність – це коли отримують зарплату українські шахтарі, а на наших станціях палять українське вугілля, торф, газ. Купуючи імпортний газ та імпордне вугілля, валюта виводиться за кордон, забезпечуючи робочими місцями наших конкурентів. Така політика призведе до того, що потім Міжнародний

валютний фонд диктує нам умови: яка має бути зарплата в українців, пенсія, які відсоткові ставки за кредитами для національного бізнесу, яка ціна на газ і ринок землі.

Я і моя команда пропонуємо іншу політику – політику нового економічного курсу: щоб заробітну плату виплачували українським шахтарям, українським робітникам і щоб ми видобували більше власного вугілля, торфу і власного газу, тому що це ключ до енерго-незалежності, до зниження тарифів, до енергомодернізації житлово-комунального господарства і головне – до збільшення доходів українців. Реальна боротьба з корупцією – це підвищення зарплат, збільшення доходів і підтримка національного виробника.

Ми звертаємося до бюджетного комітету сьогодні розглянути законопроект про внесення зміни до бюджету, погодити виплати заробітних плат шахтарям. Завтра цей законопроект потрібно невідкладно розглянути в залі парламенту та виплатити зарплату шахтарям і всім, хто працює в Україні. Людям нашим платити зарплату. А не за...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми завершили обговорення проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією» і переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх народних депутатів зайти до залу, ми переходимо до прийняття рішення.

Колеги, заключне слово. Чи наполягає доповідач Гребя Роман Володимирович? Чи наполягає голова комітету на заключному слові? Будь ласка, Гребя, 1 хвилина. Прошу всіх зайти до залу і підготуватися до голосування. Я прошу голів фракцій запросити депутатів до залу. Прошу секретаріат Верховної Ради повідомити, що ми переходимо до прийняття рішення.

Будь ласка, Романа Володимировичу, 1 хвилина – заключне слово.

ГРЕБА Р.В. Шановні народні депутати, сподіваюся на вашу підтримку. Тому що вся українська освіта, а саме 20 українських найкращих університетів чекають енергомодернізації будівель і споруд

для того, щоб наші українські студенти могли отримувати освіту в гідних європейських умовах.

Дякую вам всім за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, будь ласка, займайте робочі місця. Ідеться про освіту наших студентів. Я впевнений, що в питанні виховання майбутнього покоління не може бути будь-яких політичних аспектів, які можуть роз'єднати зал. Давайте ми всі об'єднаємося і підтримаємо ратифікацію цієї угоди.

Прошу всіх зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. Голови фракцій, будь ласка, запросіть депутатів до залу. Не виходьте, а навпаки, заходьте.

Переходимо до прийняття рішення. Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією» (№ 0184) за основу та в цілому. Колеги, важливий кожен голос. Підтримаємо українських студентів. Голосуємо.

«За» – 191.

Не всі встигли. Прошу запросити депутатів до залу, я поставлю на повернення.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 68, «Народний фронт» – 49, «Опозиційний блок» – 2, «Самопоміч» – 13, Радикальної партії – 17, «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 3, «Партія «Відродження» – 7.

Колеги, я звертаюся до голів фракцій з вимогою запросити депутатів до залу. Поставлю зараз на повернення. Прошу всіх присутніх у залі підтримати ратифікацію. Упевнений, це буде правильно і справедливо. Подивіться, кого немає поруч, запросіть до залу. Колеги, я закликаю всіх, хто в кулуарах, зайти до залу і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією» (№ 0184). Прошу уважно взяти участь у голосуванні. Прошу кожного голосувати і зупинити будь-які дискусії.

Андрію Денисенко, карточка з вами, так?

Прошу проголосувати за повернення до розгляду законопроекту № 0184. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 197.

Я ще раз поставлю на голосування, колеги. Якщо не буде голосів, ратифікація буде відхилена. Я прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу.

Я ще раз покажу по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 72, «Народний фронт» – 51, «Опозиційний блок» – 1 «Самопоміч» – 13, Радикальної партії – 16 (було більше), «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 5, «Партія «Відродження» – 6.

Колеги, я наголошую, ідеться про навчання студентів, про майбутнє України. Упевнений, що тут немає підстав для дискусій. Є лише підстави для того, щоб підтримати. Це буде правильно і справедливо.

Ні, ми обговорення завершили. Є пропозиція обмінятися думками? Добре, обмінюємося думками, а потім я повернуся до голосування.

Від фракції «Блок Петра Порошенка» Кривенко. Будь ласка, Співаковський.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги, ще раз закликаю всіх проголосувати. Ми повинні дати все-таки сигнал суспільству і освіті, що готові інвестувати в неї. Але звертаючись з тим, що ми повинні проголосувати, я хочу нагадати освітянам, що є певна відповідальність за те, що ми інвестуємо. Ми повинні бачити, як витрачаються ці кошти. Тому голосуємо «за», але нас повинні почути. Разом ми сила, і освіта – це наше майбутнє. Діти повинні залишатися тут, в Україні. У нас хороша і якісна вища освіта, у нас гарні вищі навчальні заклади. Тому ми повинні проголосувати «за», іншого шляху в нас немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я попрошу, ви бачите, кого немає справа, зліва, передзвоніть, знайдіть людей, щоб зайшли до залу.

Від фракції «Народний фронт» Тарас Кремень. Будь ласка, 1 хвилина.

КРЕМІНЬ Т.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, прошу всіх підтримати цей законопроект. Він важливий не лише в тій частині, що фінансуються сім вищих навчальних закладів України, це, по суті, перший транш, який дасть можливість отримати потім і наступні для теплосанації, енергомодернізації і поліпшення умов для наших університетів. Це, власне, ті університети, включаючи національні, які входять до топ-найкращих університетів України. Це ті університети, які сьогодні беруть активну участь у підтримці оборонного сектору, які готують блискучих випускників для України.

Тому прошу підтримати. «Народний фронт» голосує «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, не виходьте із залу. Я звертаюся до голів фракцій, нехай депутати не виходять із залу, а навпаки, запрошують їх до залу.

Ігор Шурма від фракції «Опозиційний блок».

ШУРМА І.М. Шановний Андрію Володимировичу, від вас зараз дуже багато залежить. Ми підтримуємо цю ратифікацію, але не голосуємо.

Ми вимагаємо негайного розгляду законопроекту [№ 8362](#) щодо виплати заробітної плати шахтарям. Потрібно, щоб цей законопроект був розглянутий і внесений до залу. Виголосіть зараз публічну заяву, обіцянку, що завтра, у четвер зранку, ви внесете цей законопроект на розгляд, і «Опозиційний блок» дасть ті голоси, які сьогодні не спроможна дати коаліція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я звертаюся до всіх. Вважаю неприйнятним ставити на політичні торги майбутнє наших дітей. Вважаю неприйнятним торгуватися з майбутнім наших дітей.

Думаю, нам треба об'єднатися. Учора, як я і обіцяв, я поставлю включення до порядку денного сесії. Я поставив його, це було чесно? Ми зробили чесно. Порядок денний ми формуємо разом. Колеги,

сьогодні ми розглядаємо питання вищої освіти. Будь ласка, переступіть політичні амбіції і проголосуйте «за».

Від фракції «Батьківщина» Іван Кириленко.

КИРИЛЕНКО І.Г., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, шановні колеги, візьміть законопроект у руки і прочитайте, що там написано. Без торгівлі землею, без підвищення тарифів на газ, без страшних умов, які висуває сьогодні МВФ, до нашої держави, до нашого уряду надійдуть 5 мільярдів гривень. Перемножте 160 мільйонів євро на курс, 5 мільярдів – подарунок на модернізацію наших будівель вищої освіти. Друзі, це треба бути диваками і не проголосувати за ратифікацію, а висувати якісь інші умови. Друзі, не дивуйте людей! Нам дають без усяких умов – беріть. У Європейському Союзі є політика сусідства, там десятки програм. Друзі, ми не використовуємо величезних можливостей, на нас дивляться, як на диваків. Давайте не будемо дивувати світ. Прошу всіх проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, і паралельно, поки ми обговорюємо, передзвоніть, кого немає в залі, запросіть до залу, подивіться, кого немає з фракцій. Можливо, ще хтось один, два є в кулуарах, запросіть до залу.

Отже, Романова від «Самопоміч», потім Шахов від «Волі народу». Будь ласка, 1 хвилина.

РОМАНОВА А.А. Я, крім цього, хотіла додати, що географія цих вузів, за модернізацію яких ми зараз голосуємо, широко представлена всією Україною, туди входять зразкові вищі навчальні заклади. Це Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Національний університет «Львівська політехніка», Харківський політехнічний університет, Вінницький і Чернігівський технологічні університети – найкращі вищі навчальні заклади нашої України, при чому від сходу до заходу, від півдня до півночі. Будь ласка,

проголосуйте, тому що на важелях саме діти, це ректори, які не винні, тут не треба апелювати шахтарями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наголошую, подивіться, можливо, хтось є в залі, передзвоніть, знайдіть і запросіть до залу.

Будь ласка, Шахов від «Волі народу», 1 хвилина.

ШАХОВ С.В. Політична сила «Наш край». Шановні колеги, дивує те, що кожен, хто виходив від фракцій на трибуну, підтримав цю ратифікацію. Нам донори дають мільярди грошей, допомагають практично Україні, яка перебуває у війні. Ті, які сьогодні не голосують, це зрада українського народу. Усі ви – батьки, матері, які несуть до школи гроші та допомагають ремонтувати дахи, обробляти теплові шви, подавати нормальну енергетику для наших шкіл. Кожного з вас я закликаю підтримати цю ратифікацію, для України це дуже важливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я паралельно закликаю групу «Воля народу» передзвонити, подивитися, хто є, щоб підійшли до залу.

Ще два виступи від позафракційних, і переходимо до голосування. Я поставлю на повернення. Колеги, той час використати для того, щоб запросити депутатів до залу. Будь ласка, подивіться, кого немає, передзвоніть і запросіть до залу.

Кривенко, 1 хвилина.

КРИВЕНКО В.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Народний Рух України. Шановні колеги, усі бачили, як взимку наші студенти не ходили на навчання, тому що було холодно й університети економили гроші. Правильно сказала колега Романова, що географія університетів – це вся Україна. Зараз усі політичні сили, які є в парламенті, повинні проголосувати. А хто не проголосує, має чітко розуміти, що треба інформувати всіх студентів країни, щоб подивилися,

кого немає на роботі. Як можна так принижувати нашого спікера, що він постійно закликає: ідіть на роботу, ідіть на роботу. Гарантую, що декілька людей зараз перебувають у їдальні. Тому прохання опублікувати список тих депутатів, які не проголосують за цей законопроект, а голосувати у тому числі прошу і «Опозиційний блок».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Вікторе, у нас 1 хвилина часу, даю вам доручення, підіть до їдальні, виженіть їх. Це прохання. За хвилину виступить Оксана Юринець, думаю, що ми вийдемо на переможне голосування.

Оксана Юринець. Будь ласка, 1 хвилина.

ЮРИНЕЦЬ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати, це, дійсно, реально важлива угода, яку треба ратифікувати. Впродовж семи років точаться розмови, поспілкуйтеся з керівниками вузів, які чекають, аби, дійсно, ця програма могла запрацювати. Насправді, якщо ви хочете математики, там є низькі відсоткові повернення, вони дуже вигідні. Але є потужні вузи, які мають 100, 200 років історії, це великі будівлі, їм треба допомогти саме в такий спосіб модернізуватися, тому що вони не зможуть цього зробити в інший спосіб. Я вас дуже прошу, підтримайте, це десятки тисяч студентів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, зараз заключний виступ. Відводимо 1 хвилину Ірині Геращенко, і переходимо до голосування. За цю хвилину, будь ласка, подивіться, кого немає, запросіть до залу, за хвилину ми перейдемо до прийняття рішення.

Ірина Геращенко, 1 хвилина. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, сьогодні під час обговорення цього законопроекту більшість виступів стосувалися аж ніяк не освіти, а шахтарів. Так ось, я вчора зустрічалася з різними

групами, у тому числі там були і представники шахтарських колективів. Хтось сам прийшов, когось привели, а тих, кого ми бачимо, вони не ховаються.

Я хочу сказати, що шахтарі говорили не лише про свої зарплати, а й так само про освіту своїх дітей. Тому якщо ми збираємося захищати якийсь сегмент, то треба захистити і можливість українських дітей, у тому числі дітей шахтарів, навчатися в модернізованих вузах.

Сьогодні також багато виступів стосувалося переселенців. Так ось, у нас є вісім евакуйованих вузів з окупованого Донецька. Я також хочу звернутися до тих політичних фракцій, для яких є дуже важливою саме проблематика переселенців. Ну, не можна бути в позиції до шахтарів, але в опозиції до дітей шахтарів.

Тому я звертаюся до «Опозиційного блоку» з великим проханням проголосувати за це рішення і не протиставляти один законопроект іншому.

Звичайно, абсолютно справедливо, що насамперед коаліція несе відповідальність за голосування. Але так само, коли ми йдемо на вибори, ніхто не каже про те, що я буду в опозиції, прогулюватиму роботу і не голосуватиму. Давайте об'єднаємо зараз і коаліцію, і опозицію, як це завжди буває під час важливих голосувань, і разом за це проголосуємо.

Дякуємо всім депутатам, які сумлінно відвідують роботу чи в середу, чи в четвер, чи в п'ятницю, чи у вівторок. Сьогодні в залі саме ці депутати, разом давайте проголосуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, переходимо до прийняття рішення. Підійшла буфетна сотня.

Колеги, зараз я поставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду проекту закону, а потім – про прийняття проекту закону з пропозицією комітету.

Прошу всіх зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування. Кожен голос матиме вагу.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою

корпорацією» (№ 0184). Прошу кожного уважно проголосувати і підтримати.

Іване Вінник! Артуре Герасимов! Карточки мають бути у гнізді під час голосування, а не в руках. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги. Кожен голос важливий. Давайте об'єднаємося.

«За» – 217.

Не всі встигли проголосувати.

Зараз я ще раз поставлю на голосування цю пропозицію, не вистачило декількох голосів. Прошу запросити всіх колег до залу, зайняти свої робочі місця. Я ще раз поставлю цю пропозицію на голосування.

Отже, колеги, зачитую голосування по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 81 (думаю, можна ще запросити депутатів), «Народний фронт» – 58, «Опозиційний блок» – 1, «Самопоміч» – 14, Радикальної партії – 17, «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 6, «Партія «Відродження» – 6.

Колеги, давайте займемо всі свої робочі місця, я ще раз поставлю на голосування пропозицію про повернення.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією» (№ 0184). Це забезпечить фінансування для українських студентів всіх регіонів України, у тому числі переселенців, дітей шахтарів. Хто підтримує наших дітей, студентів, прошу проголосувати.

Отже, прошу голосувати пропозицію про повернення. Кожен голос важливий. Уважно голосуйте. Прошу підтримати.

«За» – 221.

Зайшов Володимир, будуть голоси.

Отже, колеги, не вистачає п'ять голосів. Займіть, будь ласка, робочі місця і підготуйтеся до голосування.

Я продовжую засідання до завершення розгляду цього питання.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ось хто зриває виховання наших дітей і навчання.

Прошу ректорів звернути увагу, хто і як голосує щодо цього законопроекту. Прошу всіх наших студентів, які навчаються в Маріуполі, Запоріжжі, Херсоні, Дніпрі, Одесі, подивитися, хто і як голосує. Я зараз зачитаю по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 83, «Народний фронт» – 61, «Опозиційний блок» – 1, «Самопоміч» – 14, Радикальної партії – 17, «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 6, «Партія «Відродження» – 5.

Нехай уся Україна бачить, хто торгується і політичними торгами знищує українську освіту. Подивіться на тих людей, нехай вони подивляться студентам в очі, несуть перед ними відповідальність і перед українським народом. Я дуже толерантний, до всіх ставлюся з повагою, але це переходить будь-які межі.

Колеги, давайте об'єднаємося і покажемо, що ми без них можемо приймати рішення. Можемо, колеги? Давайте об'єднаємося і покажемо студентам, як ми можемо працювати. Будь ласка, займіть свої робочі місця. Колеги, не виходьте, поверніть члена «Самопоміч», будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією» (№ 0184). Це проект про освіту українських студентів. Прошу підтримати. Колеги, уважно, кожен голос важливий. Голосуємо.

«За» – 232.

Повернулися.

Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Вища освіта України») між Україною та Північною екологічною фінансовою корпорацією» ([№ 0184](#)) за основу та в цілому. Голосуємо, колеги, за студентів, за українську освіту. Прошу підтримати. Голосуємо. Кожен голос важливий.

«За» – 233.

Ми прийняли рішення. Ми ратифікували угоду. Я хочу подякувати всім фракціям за мобілізацію, за активну й дієву роботу. Це була важлива ратифікація, і дуже добре, що ми змогли її прийняти.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 85, «Народний фронт» – 64, «Опозиційний блок» – 1, «Самопоміч» – 14, Радикальної партії – 19, «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 6, «Партія «Відродження» – 7.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Позафракційні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Покажіть голосування позафракційних. Позафракційні – 27.

Дякую, колеги, за об'єднання залу.

Зараз відповідно до Регламенту я оголошую перерву на 30 хвилин. Прошу всіх о 12 годині 35 хвилин повернутися до залу. Нагадую, що ми продовжуємо нашу роботу, як я і повідомляв, з розгляду проекту Закону «Про національну безпеку України». О 12 годині 35 хвилин прошу всіх прийти до залу.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, час, відведений для перерви, завершений. Прошу запросити всіх народних депутатів до залу. Колеги, я хочу запитати, чи у всіх, хто має бажання працювати по поправках, є таблиця? Пане Вікторе Пинзеник, чи є у вас таблиця?

У фракції «Самопоміч» є таблиця? У фракції «Опозиційний блок» є таблиця? Є, так? У фракції «Батьківщина»? Радикальна партія не має порівняльної таблиці. Я прошу один примірник дати для Радикальної партії, щоб вони могли опрацювати.

У фракції «Народний фронт» є таблиця? У членів комітету є, так? У фракції «Блок Петра Порошенка» є таблиця? Дали вам, так? Добре.

А позафракційним, а «Самопоміч» дали? Щойно звернувся до фракції – підтвердили, що дали.

Колеги, прошу уваги! Цілу ніч працював Апарат Верховної Ради України, щоб зробити літературну вичитку, а також і юридичну. Частина таблиць роздана в залі. Але близько 150 примірників зараз додруковуються і протягом півгодини будуть роздані в залі для того, щоб ми могли працювати. Звичайно, можуть бути застереження.

Але я прошу всіх збагнути важливу річ. Проект закону «Про національну безпеку України» – це не лише внутрішнє зобов'язання

України, це також реформування сектору безпеки нашої країни на шляху до вступу України в НАТО. Для нас є надзвичайно важливим, щоб ми змогли розглянути законопроект і прийняти до липневого саміту НАТО.

Хочу також вам сказати, що комітет, приймаючи рішення, враховував ці пропозиції і рекомендації, які надавали нам партнери з НАТО і Представництво НАТО в Україні.

Оскільки цей проект закону є важливим для вступу в НАТО, нам вкрай важлива і позиція наших партнерів. Тому дуже було б добре, щоб, проговорюючи законопроект і ведучи дискусію щодо нього, ми також враховували і цей аспект – позицію наших партнерів. Наш шлях – НАТО, це ключовий гарант безпеки для України, це ключовий гарант забезпечення нашої перемоги у війні. Тому нам треба з великою повагою поставитися до тих рекомендацій, які подав Північно-атлантичний альянс. Я запрошую всіх, особливо авторів поправок, до розгляду проекту Закону «Про національну безпеку України».

Хочу вам нагадати, що ми розглядаємо законопроект у другому читанні. Загалом до законопроекту народними депутатами України було внесено 364 поправки, частину з них враховано комітетом, частину відхилено. Я планую, щоб ми зараз розпочали роботу по поправках і будемо бачити, як іде дискусія, і члени комітету сьогодні ще раз зможуть зібратися на засідання, а завтра в першій половині дня, думаю, що ми завершимо обговорення і перейдемо до прийняття рішення.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про національну безпеку України» ([№ 8068](#)). Запрошую до доповіді секретаря Комітету з питань національної безпеки і оборони Вінника Івана Юлійовича.

Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, шановні колеги! На мій погляд, сьогодні визначний день, тому що український парламент впроваджує законодавство, яке повністю реформує сектор безпеки та оборони України під стандарти НАТО.

Це потрібно, тому що Україна є суб'єктом відкритого світу. Цей світ сьогодні агресивний до України, агресивною є політика Російської Федерації, яка є безпосереднім географічним північно-східним сусідом України, экс-партнером, сьогодні – ворогом, що визначено між іншим у законодавстві України. Пригадуєте, ми прийняли закон про деокупацію, у якому визначена дата початку російської агресії і заходи, які Україна вживає на відсіч та стримування російської агресії.

Тому для того щоб нам перемогти в цій війни, а будь-яка війна закінчується або перемогою, або поразкою (для України перемога – це відновлення територіальної цілісності в межах державно визначеного кордону), нам потрібна підтримка блоку НАТО. Україна, щоб стати частиною НАТО, перший крок має зробити саме у Верховній Раді – це модифікація українського законодавства.

Саме тому Президент України 28 лютого 2018 року вніс проект Закону «Про національну безпеку України». Цей проект одразу отримав відповідну дискусію в журналістському середовищі, серед експертів. Він, можливо, не був би для когось однозначно зрозумілим від самого початку, тому що, дійсно, ті принципи, які закладаються, докорінно відмінні від тих, які існували в управлінні сектору безпеки та оборони з часів Радянського Союзу і здебільшого не змінювалися впродовж років незалежності. Можливо, це була головна причина, чому Україна опинилася у складному безпековому становищі, можливо, це була причина, чому Росія окупувала частину нашої території, можливо, це стане мотивом для того, щоб ми вдало сьогодні працювали і зробили все від нас належне, щоб ці помилки виправити і дати можливість Україні стати частиною НАТО.

15 березня 2018 року (ще до того, як ми прийняли цей проект у першому читанні) комітет отримав від Голови Верховної Ради України, від Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Олександра Турчинова, від Президента України копію листа, направленою керівництву України від Посла Сполучених Штатів Америки в Україні Марі Йованович, від Посла Європейського Союзу в Україні Хюга Мінгареллі, від Посла НАТО в Україні Александера Віннікова і від керівника Консультативної місії Європейського Союзу в Україні Лінкявічуса із зауваженнями до президентського тексту. Ці зауваження умовно можна було згрупувати в дев'яти частинах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, 1 хвилину.

ВІННИК І.Ю. Впродовж цього періоду, починаючи від 5 квітня, коли проект був прийнятий у першому читанні, ми прийняли постанову, яка фактично дублювала зауваження листа з вимогою доопрацювати до другого читання текст, що, власне, комітетом було зроблено. 15 червня знову-таки керівництво України отримало листа від наших західних партнерів за тими самими підписами на підтримку фінальної редакції, яка була результатом спільної роботи робочої групи від комітету і також групи наших міжнародних радників з повною підтримкою, у якому зазначено, що текст, запропонований до другого читання, повністю відповідає європейським стандартам та стандартам НАТО в питаннях управління сектору безпеки та оборони.

Саме в контексті цього листа, цих напрацювань підготовлена порівняльна таблиця до другого читання. У ній 427 пропозицій, з яких враховано редакційно або частково, або повністю –117, відхилено – 312.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, переходимо до розгляду поправок. За нашою традицією я оголошуватиму лише ті поправки, які було відхилено. Якщо хтось з депутатів хоче порушити питання щодо поправки, яка була врахована редакційно, або щодо тієї, яка була врахована, шляхом піднімання руки, я надаватиму слово. Домовилися, так?

Наскільки я розумію, ми розпочнемо з поправки 1, так?

Поправка 1. Будь ласка, Тарас Пастух.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одноmandatний виборчий округ № 163, Тернопільська область, самовисуванець). Шановний Андрію Володимировичу! Я хочу, щоб ми зараз для себе визначили, усе-таки яким чином працюватимемо з поправками. Тому що вчора, дійсно, відбулося засідання комітету, і, власне, комітет мав розглянути поправки і визначитися щодо кожної з них. На жаль, цього не відбулося. Комітет ухвалив рішення проголосувати всі поправки з такої позиції, що все одно завтра Верховна Рада України розглядатиме законопроект і визначатиметься, зокрема, щодо кожної поправки. Я вважаю, що комітет не виконав домашнього завдання і перекинув

свою роботу у стіни парламенту, тому, власне, тут, напевно, з'явиться дещо більша дискусія, ніж ми розраховували.

Коли секретар під час доповіді сказав про те, що враховано 117 поправок, на жаль, це неправда навіть редакційно. Дуже багато поправок враховано редакційно, але не враховано взагалі поправок 1, 2 і 3. Текст першого читання абсолютно такий самий, як і текст другого читання, хоча напроти поправок тих чи інших народних депутатів зазначається, що вони враховані. Це не відповідає дійсності, тому для того щоб навести порядок з текстом документа, доведеться ті поправки, які не відповідають дійсності, а зазначено, що вони редакційно враховані, ставити на голосування для підтвердження і провалювати, інакше ми не вийдемо на остаточну редакцію.

Тому, власне, і пропоную поставити поправку 1 на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Тарасе, водночас ми сповнені відповідальності, що закон має відповідати стандартам НАТО. Якщо ми зараз зіб'ємо ряд поправок, які були в їхніх рекомендаціях, ми просто потім можемо зайти в певну складність. Лише на початку розгляду (до дискусії) я кажу вам також про відчуття відповідальності. Бо, на жаль, у законах, які ми імплементуємо до міжнародних угод, важлива позиція комітету, але важливі також і рекомендації.

Будь ласка, пане Іване Вінник.

ВІННИК І.Ю. Поправка 1 стосується пропозиції змінити назву законопроекту, запропоновану Президентом «Про національну безпеку України», на назву «Про основи національної безпеки України». Вочевидь ця поправка врахована частково, тому що текст залишається таким, яким і був, – «Про національну безпеку України». Слово «основи» ми не підтримали, тому що стандарти НАТО передбачають цілісний закон, без згадки про основи. А вимога статті 92 Конституції України про те, що основи національної безпеки визначаються виключно законами України, згадана в преамбульній частині цього проекту, це був компромісний і погоджений варіант у відповідності зі стандартами НАТО та вимогами української Конституції. Саме тому ця поправка врахована редакційно, її можна ставити для підтвердження або не ставити, це не впливає на рішення четвертої колонки цієї таблиці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене є лише дві форми ставити на голосування: одна – хто за те, щоб врахувати її повністю, а друга – для підтвердження. Ви наполягаєте на підтвердженні, так?

Отже, ставлю поправку 1 на голосування для підтвердження. Комітет каже, що вона не є суттєвою, але він її врахував редакційно.

Хто за те, щоб підтвердити поправку 1, прошу проголосувати. Хто за редакцію комітету, прошу голосувати. Редакція комітету – врахувати частково.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправка 7. Не наполягає.

Поправка 2. Будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т. Я ще раз хочу пояснити, для того щоб і народні депутати, і Голова Верховної Ради зрозуміли. У нас фактично відбулося фальшування таблиці до другого читання. Тому що перша колонка – це редакція законопроекту, яка була нами проголосована в першому читанні. Далі депутатами були подані поправки, навпроти яких зазначалося, що вони враховані частково, насправді вони не враховані жодним чином, і в четвертій колонці залишається редакція першого читання, тобто третя колонка не відповідає дійсності. Тому коли ми зараз ставимо для підтвердження, щоб не затягувати часу, секретар може не коментувати цих поправок, ми просто їх технічно проголосуємо, пройдемо ті поправки, які не відповідають дійсності, тому що це вчора мав зробити комітет. Напевно, хтось чи поспішив, чи неуважно до цього поставився і допустився (я хочу в це вірити) технічних помилок, які зараз треба прибрати голосуванням. Не збивається жодна концепція проекту закону, він залишається в тій редакції, в якій поданий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Вінник. Будь ласка.

ВІННИК І.Ю. Колеги, я хочу всім нагадати про функціонал комітетів Верховної Ради, які виконують суто дорадчу функцію, готують до прийняття рішення саме парламентом. Ми затвердили порівняльну таблицю до другого читання, і безумовно, ті пропозиції

комітету, які викладені в третій колонці щодо статусу права – враховано, відхилено чи враховано редакційно, – можуть бути поставлені під сумнів у сесійній залі, що, власне, і робиться. Тому говорити, що комітет сфальсифікував щось, абсолютно безпідставно.

Хочу нагадати, що перед тим, як внести цю таблицю на розгляд до сесійної зали, її перевірено Редакційним управлінням та Головним юридичним управлінням Верховної Ради України і належним чином завізовано. Депутати саме цим займаються. Вітаю вас у сесійній залі, працюйте над текстом, будь ласка.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ВІННИК І.Ю. Порівняльна таблиця є на веб-сайті Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, прошу вести конструктивну дискусію. Хочу наголосити, що в нас завтра буде надзвичайно напружений день: потрібно приймати законопроект [№ 7441](#) про імплементацію антикорупційного суду. Чим більше поправок ми зможемо сьогодні пройти, тим більше завтра зможемо виконати завдань, які стоять перед Верховною Радою.

Отже, я ставлю на голосування для підтвердження поправку 2. Хто за те, щоб підтримати редакцію комітету – враховано редакційно, прошу проголосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 4. Тарас Пастух. Будь ласка, Голуб.

ГОЛУБ В.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 197, Черкаська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Дякую, Андрію Володимировичу. Я хотів би, щоб ми все-таки врахували поправку наших колег: Геращенко, Іонової, Фріз та Матузко. Поясню логіку. У преамбулі є посилання на статті 1, 2, 17, 18, 92 Конституції України. Але ж, шановний пане Іване, ви самі розумієте, що це невичерпний перелік статей, які регулюють питання засад національної безпеки. Є також ряд інших статей, тому абсолютно нелогічно робити

якийсь обмежувальний перелік з посиланням на статті Конституції. З точки зору юридичної техніки, набагато правильніше було б написати, що питання регулюється Конституцією (власне, те, що викладено в поправці 4), що цей законопроект відповідно до Конституції України визначає основи національної безпеки і оборони, не перераховуючи відповідних референтних статей. До речі, це також зауваження Головного юридичного управління. Прошу врахувати це і дотримуватися єдиної нормотворчої практики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю. Логіка полягала в правовому регулюванні окремо специфічної сфери діяльності нашої держави по відношенню до їхніх суб'єктів, які реалізують, або об'єктів, які є предметом регулювання...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ВІННИК І.Ю. Вибачте. Давайте дотримуватися Регламенту. Якщо зміниться, будемо приймати відповідні рішення в цій сесійній залі, не в іншій, я сподіваюся.

Тому ми дотримувалися пропозицій Президента, що цей проект закону відповідно встановлює основи національної безпеки, як це вимагає стаття 92. У цілому те, що зараз відбувається, на мій погляд, дещо нагадує можливість чи бажання зірвати прийняття цього важливого нормативно-правового законодавчого акта в Україні, який приймається з метою... *(Шум у залі).*

Це стосується не вашого виступу, а попередніх виступів і дачі оцінки діяльності комітету, що я категорично заперечую. Комітет не фальшував жодним чином таблицю, не намагався щось підробити, ухвалив усі рішення відповідно до Регламенту Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто пан Голуб пропонує, щоб ми прийняли поправку Фріз у повному обсязі.

Хто за те, щоб прийняти поправку 4 в повному обсязі, прошу проголосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправка 7. Не наполягає.
Поправка 8. Не наполягає.
Поправка 12. Не наполягає.
Поправка 13. Не наполягає.
Поправка 14. Не наполягає.
Поправка 15. Не наполягає (*Шум у залі*).

Ми ще до неї не дійшли.

Поправка 16. Не наполягає.

Поправка 17. Не наполягає.

Поправка 18. Не наполягає.

Поправка 19.

Поправка 17. Німченко, а потім буде Єднак. Будь ласка, пане Німченко.

НІМЧЕНКО В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). По-перше, я хотів би сказати, що тут не треба давити на сльозу ані доповідачу, ані тим більше головуючому щодо того, що на нас чекає блок питань і таке інше. Я хотів би, щоб ви працювали чітко відповідно до Конституції і Регламенту і не давили на сльозу ректорів, так як зараз це робить промовець. Я просив би більше цього не допускати.

А тепер щодо цієї поправки. Подивіться, у частині першій статті 1 йдеться про національну оборону. Тому й була запропонована пропозиція виключити. Це тези, декларації, вони не мають ані смислового, ані правового навантаження.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Прошу поставити цю поправку на підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Поправка 17 була відхилена комітетом. Хто підтримує поправку 17 Німченка, прошу проголосувати.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Колеги, ми на сльозу не давимо. Ми діємо відповідно до Регламенту, тим паче що це не пробиває будь-які аргументи, політичні позиції.

Поправка 19. Будь ласка, Остапе Єднак.

ЄДНАК О.В. Шановні колеги, власне, хотілося б обговорити професійну важливість моєї поправки 19 на засіданні комітету, але, на жаль, такої можливості не було. Тому прошу зал підтримати поправку 19, якою статтю 1 доповнити абзацом сьомим такого змісту:

«екологічна безпека – складова системи національної безпеки України, яка забезпечує захищеність життєво важливих інтересів суспільства, довкілля від реальних або потенційних загроз, що створюються антропогенними чи природними чинниками».

Ми розуміємо, що наш ворог може цілити в нашу екологічну безпеку, довкілля, стан природи, стан води, стан повітря. Я хотів би, щоб сили безпеки і оборони України зважали на цей компонент національної безпеки України.

Просив би зал підтримати дану поправку. Я визнаю важливість цього проекту закону для наших євроінтеграційних, євроатлантичних прагнень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за підтримку.

Поправку 19 комітет відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Поправка 20. Не наполягає.

Поправка 21. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Андрія Левуса.

ЛЕВУС А.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні колеги! Щодо цієї та інших поправок. Вважаю, що редакція комітету, по-перше, абсолютно схвалена всіма чотирма нашими стратегічними партнерами.

По-друге, хочу внести деяку ясність щодо ситуації навколо Служби безпеки України, яка сьогодні широко порушується в мас-медіа. Підтримуючи напрям поправок, у яких ідеться про скасування невластивих функцій Служби безпеки України, хочу застерегти від правового нігілізму, оскільки Служба безпеки України регламентована 12 законами про СБУ, серед яких шість згадують про Головне управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю СБУ. Або ми зараз готуємо поправки до всіх цих законів (я кажу про поправки, які стосуються Служби безпеки України), або не перобтяжуємо цього проекту закону і працюємо над новим законом про Службу безпеки України.

Рамковий закон. Пропозиції комітету і наших партнерів полягають у тому, щоб визначити лише чотири функції, властиві всім західним спецслужбам, серед яких ми не передбачаємо функції по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю.

Хочу звернути також увагу народних депутатів, що 11 липня відбудеться саміт НАТО. Так, не ми винні, що проект закону, скажімо, внесений автором права законодавчої ініціативи, м'яко кажучи, не ідеальний. Але є чітко визначені поправки, підтримані нашими стратегічними партнерами, і прийняття лише такої формули дасть змогу нам вийти на позитивне рішення на цьому саміті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ви надалі не наполягаєте на поправках, я їх навіть не називатиму.

Поправка 22.

Поправка 23. Німченко наполягає.

НІМЧЕНКО В.І. Хотів би сказати стосовно автора подання цього проекту закону і доповідача. Зрозуміло, що національні інтереси – щодо нації, а соціальні інтереси – стосовно людини. Важливо, щоб у цьому законопроекті це розводилося: чи ми за суттєві найважливіші соціальні стандарти? Це життя, честь, здоров'я людей. Тут цього немає.

Тому я хотів би щодо цього внести пропозицію, щоб погодилися з тією поправкою, яка була подана, і насамперед поставити людину, її честь, здоров'я і гідність. Про це йдеться у статті 3 Конституції

України, яка зобов'язує державу про це піклуватися. А ми, як державні мужі, якщо ми так називаємося, повинні над цим працювати.

Я вам дуже вдячний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 23 народного депутата Німченка. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу голосувати.

«За» – 27.

Рішення не прийнято.

Поправка 22. Тарас Пастух.

ПАСТУХ Т.Т. Шановні колеги, думаю, що на початку цього проекту закону ми обмінюємося думками і звинуваченнями один проти одного, але далі все-таки працюватимемо чітко по поправках, і це забиратиме значно менше часу.

Звинувачувати сьогодні когось у тому, що хтось хоче затягнути цей процес, думаю, насамперед некоректно перед тими, що займалися цими таблицями. Даний проект закону був прийнятий у першому читанні, якщо я не помиляюся, уже майже три місяці тому, а таблиці вчора гарячими були роздані перед засіданням комітету. Сьогодні частина депутатів також отримали по одному примірнику, які зараз роздаються ще гарячими. Тому це питання, напевно, не до депутатів, які ставлять під сумнів ті чи інші поправки. Це перше.

Друге. Редакція другого читання даного законопроекту майже не відрізняється від редакції першого читання. Тут враховано буквально дев'ять чи десять поправок. Усі решта поправок, які враховано редакційно, насправді не враховані жодним чином. Тому і виникає питання, що їх потрібно ставити для підтвердження, збивати позицію «враховано редакційно» і залишати у тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ще раз нагадаю, що ви, як ніхто інший, знаєте, скільки зусиль і узгоджень було щодо цього законопроекту. Я можу з вами погодитися, що збивання позиції «враховано редакційно» щось змінить. Але насправді нічого не змінить, це лише займе час. Знаючи, який у нас порядок денний, я вважаю, що необхідно ефективно працювати. Пане Тарасе, ще раз наголошую: лише я провів близько 10 «круглих столів» щодо цього законопроекту, а комітет,

напевно, десятки. Усе це був пошук компромісу. Апарат всю ніч працював, це правда. Порівняльну таблицю роздруковували сьогодні зранку, і зараз працюють і роздруковують. Ми робимо все можливе, щоб усе відбувалося максимально відповідно до Регламенту і прозорості розгляду даного проекту закону.

Дякую.

Поправка 24. Не наполягає.

Поправка 25. Не наполягає.

Поправка 30.

Зараз поправка 29, а потім поправка 30.

Поправка 29. Будь ласка, Кишкар.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги, не хочу втручатися в дискусію про обговорення, бо, дійсно, критична маса зауважень до роботи комітету лише буде додаватися. Цілу ніч, Андрію Володимировичу, працював не лише Апарат, а й народні депутати, які намагалися вивчити цю таблицю. У мене до 2 години не вийшло повністю опрацювати таблицю. Дійсно, ціла низка тих питань, які розколюють зал чи СБУ, чи функціонал Президента, і надалі розколюватимуть зал. Давайте краще їх обговоримо зараз, на момент обговорення поправок, і знайдемо консенсус. Він насправді є у тілі законопроекту, і ніхто не хоче завалювати його прийняття.

Я наполягаю на голосуванні цієї поправки. Вважаю, що моє визначення є цілком слушним і правильним, і більш коректне, ніж те, яке зазначено в таблиці до розгляду цього законопроекту. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, хто підтримує пропозицію Кишкаря, щоб поправку 29 було враховано повністю, прошу голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 30. Будь ласка, Сергію Євтушок.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, нині ми, дійсно, мали дуже багато заяв з приводу того, що працівники Служби безпеки України, особливо Главк «К», здійснюють певні кроки щодо тиску на підприємців.

Ми зараз розглядаємо проект Закону «Про національну безпеку України». Я повністю погоджуюся з моїм колегою Левусом, який щойно говорив про те, що не регулюється даним нормативно-правовим актом робота Служби безпеки України або будь-якого органу, який є у складі, не говорячи про те, що Главк «К» має дуже багато показників, щодо яких уже є вироки судів. Тому ми говоримо про те, що сьогодні наші партнери, колеги із Європи, Сполучених Штатів Америки, також погодили певні поправки, в яких записано: здійснюючи з неухильним дотриманням прав і свобод людини і громадянина контррозвідувальний захист економічної та інформаційної безпеки держави. У документі також є поправка, яку ми щойно з представником комітету обговорювали. Тому даний законопроект не має нічого спільного з роботою Служби безпеки України. Давайте не будемо завалювати даного законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 31. Не наполягає.

Поправка 32. Не наполягає.

Поправка 33. Не наполягає.

Поправка 36. Не наполягає.

Поправка 39.

Поправка 37. У мене написано Тетерук.

Вибачте, поправка 37 Шкрум.

Будь ласка, Шкрум.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Колеги, я також хотіла б насправді підтримати нашого колегу із фракції «Об'єднання «Самопоміч» Тараса Пастуха, тому що

за процедурою це дуже важливий проект закону, який мав розглядатися бездоганно. На жаль, учора на засіданні комітету не розглядалася таблиця з поправками, – її роздали лише членам комітету. Тільки сьогодні ми змогли подивитися фінальний текст, причому надрукували лише 30 таблиць, і ми отримали одну таблицю на фракцію.

Колеги, я як депутат хочу подивитися, що з моїх поправок, над якими я працювала, враховано, не враховано, які питання залишилися щодо СБУ, які питання залишилися з точки зору визначення наших національних інтересів. Так працювати неправильно, це суперечить Регламенту, це не той проект закону, який може порушувати процедуру за Регламентом.

Я нагадаю Регламент: під час обговорення і голосування поправок депутатам мають бути роздані таблиці. Або давайте вносити зміни до Регламенту (я лише «за») і працювати лише в електронному вигляді, і взагалі нічого не друкувати, не роздавати. Але на сьогодні, коли я не можу отримати таблиці, бо вона в нас одна на фракцію (їх всього 30 у залі) – це зовсім неправильно. При цьому комітету, за всієї поваги, було надано кілька місяців, щоб опрацювати дану таблицю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні? Ні.

Отже, поправка 38. Будь ласка, Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Я ще раз хочу наголосити на тому, що головуючий у спарингу з доповідачем щодо цього законопроекту порушують Регламент. Ми як суб'єкти права законодавчої ініціативи позбавлені права брати участь у розгляді. Нову редакцію законопроекту не роздано.

Подивіться, вказано, що мою поправку враховано. Нічого не враховано. Ніхто не писав. Це пряма відписка, пряме фальшування законодавчих проектів. Це обов'язково буде предметом розгляду в Конституційному Суді України. Це ганьба, коли Голова Конституційного Суду України каже про те, щоб обмежувати, тому що масово приймаються неконституційні закони.

Куди ми йдемо, шановний доповідачу і спікере?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перед початком розгляду законопроекту я запитав усіх, чи є таблиці. Мені підтвердили, що є.

Будь ласка, Іване Вінник.

ВІННИК І.Ю. Було три виступи від вас, шановний колего. У першому виступі ви зазначили, що ми тут сльози якісь видавлюємо з вашої фракції. Це неправда. Комітет не ставив перед собою задачі видавлювати сльози з вашої фракції. Можливо, якісь інші питання є у правоохоронців, але це не до нас. Це перше.

Друге. Наскільки я розумію, ви як экс-суддя Конституційного Суду України знаєте зміст статті 3, про яку говорите. Мова йде про найвищу соціальну цінність. Коли ви говорите, що в цьому законопроекті має регулюватися найвища соціальна цінність, коли проект присвячений сектору безпеки та оборони, безумовно, це є похідна матерія. Але головне правове регулювання є в іншій сфері, тим паче якщо це стосується стандартів НАТО і поваги до них.

Якщо ви хочете називати речі своїми іменами, будь ласка, цитуйте Конституцію вдало, я впевнений, що ви її готові декламувати. Але коли ви її цитуєте неправильно, я розумію, що ви свідомо маніпулюєте, для того щоб засвідчити якусь політичну позицію, яка є відмінною від, наприклад, позиції суб'єкта права законодавчої ініціативи чи рішення комітету, яке було прийнято.

Щодо поправки. Ваша поправка частково, значною мірою дублює той...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, я ставлю на голосування пропозицію Німченка, щоб поправку 38 було враховано повністю. Хто підтримує таку позицію, прошу проголосувати.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Поправка 40. Не наполягає.

Поправку 35 ми вже пройшли, вибачте.

У вас ще буде багато поправок (*Шум у залі*). Озвучували всі поправки, я назвав кожна. Будуть далі поправки, називайте, на роботу треба вчасно приходити...

Поправка 42. Не наполягає.

Поправка 44. Не наполягає.

Поправка 42. Наполягає. Будь ласка, Ганно Гопко.

ГОПКО Г.М. У статті 1 визначення оборонно-промислового комплексу після слів «оборонно-промисловий комплекс України – сукупність органів державного управління, підприємств, установ і організацій промисловості та науки» доповнити словами «всіх форм власності» – далі за текстом. Ця моя поправка чомусь відхилена. Поясню, чому наполягатиму на своїй поправці.

В Україні є багато стратегічних підприємств, які мають приватну форму власності, але при цьому володіють унікальними технологіями і мають винятково важливе значення для нашої оборони і безпеки. Є кричущою ситуація, коли, наприклад, «Мотор Січ» домовляється про передачу унікальних технологій стратегічним союзникам Москви, завдаючи удару безпеці не лише України, а й наших ключових партнерів в Азії, таких як, наприклад, Японія, і по всьому світу. Незалежно від форм власності усі підприємства ВПК мають працювати виключно на національні інтереси України. Щоб таких випадків можна було запобігти, щоб ми не бачили корупції і зловживань, я хотіла б наполягти на своїй поправці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я ставлю на голосування поправку 42, комітет її відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Поправка 44. Не наполягає.

Поправка 45. Наполягає. Крулько, будь ласка. Ви картку вставте, так буде мудро.

Будь ласка, Іване Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Шановні колеги, моя поправка аналогічна тій, яку щойно озвучила колега пані Гопко, і я з нею повністю солідарний, що потрібно доповнити словами «всіх форм власності». На жаль, комітет її не підтримав.

Але я хотів би сказати про стратегічні речі щодо цього законопроект. Чи потрібний нам закон про національну безпеку? Так, потрібний. Але якщо проаналізувати законопроект, який сьогодні подано на друге читання, то він більше схожий на закон про воєнну безпеку, що є, безумовно, частиною національної безпеки. Проте

національна безпека – це значно ширше поняття, яке охоплює сферу екологічної безпеки, економічну безпеку та інші сфери, які є надзвичайно важливими для забезпечення національної безпеки.

Тому шкода, що ми йдемо в такій гонці з прийняттям настільки важливого законопроекту, і було б логічніше, якби комітет визначив цей законопроект не як проект про основи національної безпеки, а як про воєнну безпеку України. Це було б коректніше і правильно з огляду на зміст того документа, який ми зараз розглядаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Надалі, колеги, я додаватиму лише 10 секунд, бо ми так можемо перетягнути час.

Будь ласка, Іване Вінник.

ВІННИК І.Ю. У визначенні терміна «оборонно-промислового комплексу», запропонованого в тексті до першого читання, немає обмежень щодо форм власності. Ми дотримувалися такої логіки: будь-які підприємства, установи, організації промисловості та науки, якщо не має обмеження щодо форм власності.

Щодо безпеки, то, дійсно, у цьому проекті описана воєнна безпека, державна безпека і громадська безпека. Це саме ті сфери, які регулюють стандарти НАТО у сфері національної безпеки.

На засіданні комітету ми мали дискусію з приводу інших сфер. Ми передбачили, що в документах оборонного планування будуть визначені, зокрема, пріоритетні сфери національної безпеки і оборони. Якщо є потреба, вони будуть врегульовані окремими законами, як це частково сьогодні зроблено. Але головне навантаження буде здійснюватися на документи планування у сферах національної безпеки і оборони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я ставлю на голосування поправку 45. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Поправка 46. Кишкар. Потім поправка 47 Левченка.

КИШКАР П.М. Дякую, шановний головуючий. Я не погоджуюся з Іваном щодо того, що цей законопроект стосується лише воєнної безпеки. У дійсності це проект рамкового закону. Не шукайте стандартів НАТО прямо в тілі законопроекту. Це рамковий законопроект, який визначає напрям діяльності держави з метою забезпечення національної безпеки.

Щодо самої поправки, то вона на засіданні комітету, дійсно, була обговорена. Виникла дискусія з приводу того, вживати словосполучення «оборонно-промисловий» комплекс чи «військово-промисловий». Я наполіг би саме на своєму визначенні. Але це питання до залу – депутати визначатимуть підтримувати ту чи іншу пропозицію. Бажано, щоб визначення «військово-промисловий» комплекс було єдиним для всього тіла законопроекту, і зазначати саме таке словосполучення.

Прошу підтримати.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар, шановний колего.

ВІННИК І.Ю. Питання оборони здійснюють не лише військові. Те, що постачатиме оборонно-промисловий комплекс, буде не лише для військових. Саме тому ми дотрималися терміна «оборонно-промисловий», тим паче що у стандартах НАТО це називається *defense industrial*, що в прямому перекладі є обороною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Отже, колеги, прошу визначатися щодо поправки 46. Комітет її відхилив.

«За» – 37.

Поправку відхилено.

Наступна поправка від партії «Свобода».

Будь ласка, Левченко.

ВІННИК І.Ю. Яка поправка?

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 47.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). По-перше, я хотів би зазначити про кричуще порушення Регламенту, яке зараз відбувається, коли з'явилася таблиця в електронному вигляді лише за годину тому, хоча депутатам мала бути роздана за 10 днів до розгляду законопроекту в другому читанні. Відразу, через одну годину, як з'явилася таблиця, розглядається законопроект у другому читанні. Як можливо відповідальним депутатам це питання зараз належним чином опрацювати? А потім, бачите, називають швиденько одну поправку за одною, і кажуть, що, вибачте, ваша поправка 35 була названа, ви не підняли руку, то ми вже до неї не повертатимемося.

Тому, по-перше, я наполягаю на тому, щоб повернулися до моєї поправки 35, по-друге, наполягаю, щоб дотримувалися Регламенту і щоб це питання було відкладено як мінімум до завтрашнього дня.

У поправці 47 мова йде про те, щоб цей законопроект стосувався, коли є визначення оборонно-промислового комплексу, підприємств усіх форм власності, а не лише державних підприємств. Доповідач каже, що нібито там не визначаються лише державні підприємства, але з духу законопроекту зрозуміло, що йдеться про державні підприємства. Тому варто додати слова «усіх форм власності».

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу визначитися щодо поправки 47, яку комітет відхилив.

«За» – 38.

Поправку відхилено.

Автор цієї поправки наполягає, щоб ми повернулися до поправки 35. Ця поправка за авторством також Юрія Левченка і його колег. Будь ласка, увімкніть мікрофон пану Левченку.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Справа в тому, що термін «національні інтереси» більш вдало визначений не в цьому законопроекті, а в чинному Законі України «Про основи національної безпеки України». Оскільки сумнівним є віднесення у законопроекті до національних

інтересів життєвих інтересів лише окремо взятої людини без відношення до народу, до держави або безпечних умов життєдіяльності тощо, тому я пропоную викласти це визначення в оригінальному варіанті: «національні інтереси України – життєво важливі матеріальні, інтелектуальні і духовні цінності українського народу як носія суверенітету і єдиного джерела влади в Україні, визначальні потреби суспільства і держави, реалізацію яких гарантує державний суверенітет України та її прогресивний розвиток».

Саме в такому вигляді я пропоную викласти визначення національних інтересів України, тому що воно більш логічно відповідає, власне кажучи, назві законопроекту «Про національну безпеку України», а не якісь декларативні речі про окремі індивідууми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Комітет врахував редакційно поправку 35. Автор наполягає на повному включенні її до тексту законопроекту.

Прошу визначитися щодо поправки 35.

«За» – 43.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 48. Світлана Заліщук. Не наполягає. Дякую, пані Світлано.

Наступна поправка 50. Народний депутат Німченко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

Вибачте, була ще поправка 49 Шкрум. Не наполягає.

Поправка 50 Василя Німченка. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Доповідач називав деякі речі. По-перше, я хотів би сказати, що...

ВІННИК І.Ю. Нічого не чути!

НІМЧЕНКО В.І. Я – не солдат, а ви – не ефрейтор, це по-перше.

По-друге, я хотів би сказати, що статтю 3 Конституції України я процитував.

По-третє, не з вашого місця треба повчати народних депутатів, знайдіть іншу залу.

Щодо поправки... (*Шум у залі*). Не перебивайте, будь ласка, наберіться витримки. Що стосується поправки, то я наполягаю на тому, що, дійсно, потрібно додати слова «усіх форм власності». Тому що мова йде про підприємства, які переробляють, ремонтують і таке інше. Ми про що говоримо? Читайте далі матчастину.

Тому я прошу поставити на підтримку пропозицію щодо...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте, будь ласка, 15 секунд, щоб завершити. Позиція зрозуміла.

НІМЧЕНКО В.І. Тобто поширюється на всі форми власності. Те, що пропонували колеги. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення.

Шановні колеги, поправка стосується тих позицій, про що говорили попередні автори. Прошу залу визначитися щодо поправки 50. Комітет її відхилив.

«За» – 29.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 53. Багато народних депутатів не наполягають.

Поправка 55. Не наполягають.

Павло Кишкар озвучуватиме поправку 54, її враховано редакційно. Будь ласка.

КИШКАР П.М. Шановні колеги, я наполягаю на тому, що визначення, яке пропонується моєю поправкою, більш точно характеризує планування у сфері національної безпеки. Розумію, що в нас планування начебто відбувається, а реалізація цього планування здебільшого не доходить до рук. Але із зазначеним визначенням чітко вбачаються функції державного управління, пріоритети.

Сподіваюся, що це в майбутньому перейде до документів планування, які надалі виконуватимуться. Прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, прошу визначатися щодо поправки 54. Комітет врахував її редакційно. Павло наполягає на повному врахуванні. Прошу визначатися.

«За» – 50.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 56. Автори не наполягають. Там великий авторський колектив.

Поправка 58 Світлани Заліщук. Не наполягає. Дуже дякуємо, пані Світлано.

Поправка 62.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Поправка 60.

ГОЛОВУЮЧА. У мене зазначені, мабуть, ті поправки, які повністю відхилені.

Поправка 60 народного депутата Кишкаря. Цю поправку враховано редакційно. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Кишкаря.

КИШКАР П.М. Шановні колеги, з вашого дозволу підтримуючи Юрія Левченка щодо цінностей та національних інтересів, є прохання доповнити цей пункт статті 1 словами: «та є основою для планування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки на середньострокову перспективу».

ВІННИК І.Ю. Так, це довгострокове планування...

КИШКАР П.М. Правильно. Бо середньострокове є етапом. Це логічно, Іване. Воно тому і розривається, що в нас короткострокове не переходить у середньострокове, а про стратегічне ми взагалі забуваємо. Тому я наполягаю на підтримці своєї поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміла позиція. Є коментар представника комітету. Прошу.

ВІННИК І.Ю. Ієрархія побудована таким чином, що нижчого рівня документ планування у сфері національної безпеки чи оборонного планування розроблений на підставі затвердженої стратегії

вищого рівня, відповідно стратегії національної безпеки чи стратегічно-оборонного бюлетеня, наприклад, що є довгостроковим елементом планування саме у воєнній сфері. Тут усе визначено.

Я хочу нагадати, що цим законопроектом скасовується чинний Закон України «Про організацію оборонного планування» і встановлюються нові принципи знову-таки з відповідною ієрархією. Тому тут, на мій погляд, усе збалансовано. Комітет відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу визначитися щодо поправки 60, яку комітет врахував редакційно.

«За» – 41.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 63. Народний депутат Євтушок (*Шум у залі*).

Поправка 62? Так. Тут дуже великий авторський колектив, і пан Кишкар один з авторів. Будь ласка, пане Кишкар.

КИШКАР П.М. Дякую, пані Ірино. Насправді мова йде про стратегічний розвиток оборонно-промислового комплексу. Це тоді, коли в нас всі військові були зацікавлені в тому, щоб списати і продати на металобрухт. Мова про уточнення цього планування, коли речі, які ми хочемо списати, передаються, наприклад, до «Укроборонпрому» задля того, щоб відновити і продати його як цілісний товар або на другому етапі розукомплектувати і використати розукомплектацію для нових виробів. У нас чомусь у державі все було сплановано, щоб військові занизили залишкову вартість, знизили якість того металобрухту і потім отримали з того якийсь гешефт. Ми наполягаємо на тому, що це визначальний пункт у роботі з тим матеріалом, який у нас, власне, залишився ще і в Мінобороні, і в інших військових формуваннях для роботи «Укроборонпрому».

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, прошу визначитися щодо поправки 62. Комітет її відхилив.

«За» – 41.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 63. Народний депутат Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Одразу хочу подякувати комітету за те, що було підтримано поправку 51, у якій ішлося про утилізацію продукції військового призначення.

У поправці 63 пропонується, що в абзаці двадцять п'ятому статті 1 розділу I слово «оборонно-промислового» замінити словом «військово-промислового» по всьому тексту абзацу.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначитися щодо поправки 63 народного депутата Євтушка.

«За» – 43.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 64 народного депутата Капліна. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

КАПЛІН С.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* На моє глибоке переконання, цей законопроект потребує абсолютно іншого філософського підходу і зміщення акцентів з його мілітаризації до соціально-економічних орієнтирів, нової соціально-економічної безпекової платформи.

Подивіться, у нашій країні абсолютно складні проблеми з безробіттям: сім мільйонів наших співвітчизників уже виїхали за кордон, у найближчі роки ми ще втратимо до 5 мільйонів. У нас надзвичайно складні проблеми з мораллю – Україна перетворюється в столицю секс-туризму. Низькі зарплати, низькі пенсії, суцільні протести.

Тому, на наше глибоке переконання, ми сьогодні маємо абсолютно все зробити, аби врахувати соціально-економічний блок у такому важливому фундаментальному безпековому документі. Його там немає. Це суперечить абсолютно всім міжнародним засадам під час підготовки подібних документів. У попередньому скликанні я прочитав їх десятки. Такий підхід абсолютно неприйнятний. Думати...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, додайте ще 10 секунд щодо поправки.

КАПЛІН С.М. Чи хочу я, аби ставили на підтримку мою поправку? Ні, не хочу. У залі 40 чоловік, тоді як приймається важливий і безпековий законопроект. Це ще один важливий виклик...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу визначитися щодо поправки 64 народного депутата Капліна. Комітет її відхилив.

«За» – 27.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 71 народного депутата Левченка. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Справа в тому, що в законопроекті немає однієї дуже важливої речі, яка мала б там бути, – чіткого переліку основних загроз національним інтересам і національній безпеці України в окремих сферах. Власне кажучи, ми пропонуємо чітко виписати такий перелік, тобто розділ II законопроекту доповнити новою статтею 3¹. Адже необхідно визначити чіткий перелік загроз національній безпеці України, передбачити та оцінити заходи забезпечення від загроз національній безпеці України. Це можливо лише тоді, коли такі загрози будуть виписані безпосередньо в законі і не буде відсилочної норми, що хтось інший буде це питання визначати. Дуже важливо також, щоб не було ніяких відсилочних норм, які потім будь-яка нова виконавча влада може змінювати на свій, власне кажучи, розсуд. Це має бути виписано конкретно в законі.

Ми викладаємо чіткий перелік. Останній цей перелік дуже великий, за 1 хвилину неможливо його зачитати. Я ще раз хочу сказати, що неприпустимо цей законопроект розглядати в такому авральному порядку, але прошу підтримати...

ГОЛОВУЮЧА. Коментар секретаря профільного комітету. Будь ласка, Іване.

ВІННИК І.Ю. У чинному Законі «Про основи національної безпеки України» щонайменше третина тексту присвячена переліку загроз. Насправді половина з них уже неактуальна. Природа взагалі

такого явища, як загрози, має абсолютно змінний характер. Ті загрози, які сьогодні станом на 13 годину є актуальними, можуть бути неактуальними вже на ранок, водночас на ранок можуть бути актуальними зовсім інші загрози. Це підхід, який застосовується в країнах НАТО, що рівень загроз, їх коригування до поточної ситуації здійснюється в документах оборонного планування. Те саме стосується сфер забезпечення національних інтересів, національної безпеки у сфері оборони, зокрема це повноваження повністю є предметом документів оборонного планування. Саме тому, що загрози мають змінний характер, а сфери забезпечення адаптивний до тих змінних загроз, які існують на відповідний день, недоцільним є перелічувати перелік загроз. Хоча зміст, який ви виклали, абсолютно доречний, але...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення.

Колеги, я прошу визначитися щодо поправки 71 народного депутата Левченка і його колег. Комітет її відхилив.

«За» – 31.

Поправку відхилено.

Поправка 77 Світлани Заліщук. Будь ласка, увімкніть мікрофон пані Світлани.

ЗАЛІЩУК С.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, пропоную доповнити частину першу статті 3 положенням «території України в межах державного кордону». Ця поправка стосується того, що, говорячи про нашу територію, не вся вона наразі є контрольованою. Така поправка могла б сприяти коректному розумінню того, де саме ми дбаємо і захищаємо наші державні інтереси.

Водночас я хочу зробити одне зауваження. Пані головуєча, на жаль, порівняльна таблиця до другого читання з'явилася на сайті Верховної Ради України буквально 10 хвилин тому, раніше до неї просто не було доступу. Депутати отримали фактично фізично саму таблицю в момент її розгляду, і познайомитися з цим законопроектом не було можливості. Такий розгляд проекту Закону «Про національну безпеку України» саме є загрозою нашій безпеці та обороні, тому що

ми будемо виловлювати зараз якись, можливо, поправки, з якими не мали можливості познайомитися раніше, так само, як було з прийняттям закону про антикорупційний суд. Тому такий розгляд є просто неприпустимим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Хочу звернути увагу секретаріату та Апарату Верховної Ради України на те, щоб розміщували вчасно таблиці, тим паче що комітет відпрацював поправки ще вчора, і можна було це зробити. Звертаюся також і до народних депутатів України, що важливо активно працювати над поправками в залі.

Дякую принагідно всім.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане, до мене надійшло звернення від доповідачки щодо поправок. Я відреагувала на нього. Відповідно до Регламенту мій обов'язок – чути депутатів, дослухатися до них, реагувати на них. Розумієте?

Зараз прошу визначитися щодо поправки 77 народного депутата Світлани Заліщук. Комітет її відхилив.

«За» – 36.

Поправку відхилено.

Поправка 78 народного депутата Німченка. Ви наполягатимете? Увімкніть, будь ласка, мікрофон Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Я ще раз хочу акцентувати увагу на тому, що цей правовий нігілізм, який увесь час пропагується тут, ні до чого доброго не призведе, окрім того як до визнання такого закону неконституційним.

А що стосується поправки, то я хотів би акцентувати, що не можна аморфних речей записувати до закону. Напишіть «територіальна цілісність України», це, по-перше, і по-друге, пропонувалося записати, що навколишнє природне середовище в межах території України також є Україною, і історія це вже підтверджує (ось про що йде мова). Тому я прошу поставити цю поправку на підтримку. Це перше.

Друге. Хотів би зразу сказати щодо тих пропозицій, які пропонуються. Прочитайте: інтеграція України в європейський політичний, економічний, безпековий...

ГОЛОВУЮЧА. 30 секунд для завершення.

НІМЧЕНКО В.І. Дякую.

Це набір слів, а нам треба правова платформа. Не може бути набуття членства у Європейському Союзі і в НАТО. Туди вступають.

Прошу поставити на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я не на підтвердження, а на голосування зараз ставлю вашу поправку, тому що вона відхилена комітетом.

Прошу визначатися.

«За» – 28.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 80 Світлани Заліщук. Поправка 79? Вона врахована редакційно і там інші автори. Давайте ми перейдемо до поправки 80 пані Заліщук.

Добре. Поправка 79 Євтушка. Будь ласка, пане Євтушок.

ЄВТУШОК С.М. Дякую, пані головуюча. Позиція фракції «Батьківщина» щодо прийняття даного законопроекту міститься не лише в контексті роботи наших силових Збройних Сил і таке інше, а й в основах захисту, безпеки кожного громадянина України.

Тому в даній поправці чітко виписано, що «Державна політика у сферах національної безпеки і оборони спрямована на захист: людини і громадянина – їхніх здоров'я, життя і гідності, конституційних прав і свобод, безпечних умов життєдіяльності; суспільства – його демократичних цінностей, добробуту та умов для сталого розвитку; держави – її конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності; території, навколишнього природного середовища – від надзвичайних ситуацій».

Дану поправку прошу не ставити на голосування. А комітету дякую за те, що врахована.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, поправка 80 Світлани Заліщук. Не наполягає. Дуже дякую, пані Світлано.

Поправка 81 Світлани Войцеховської, Ірини Геращенко, Ірини Фріз та Марії Іонової. Я від нашого колективу наполягатиму на цій поправці. Зараз скажу, про що тут ідеться.

Ми пропонуємо частину другу статті 3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«рівні права та можливості для жінок і чоловіків у всіх сферах національної безпеки і оборони та прийнятті рішень з питань запобігання та врегулювання конфліктів».

Ми наполягаємо на цій поправці, тому що на сьогодні силові структури української армії, на жаль, залишаються найбільш консервативними до українських жінок. Попри те, що в українській армії сьогодні служить 25 тисяч жінок за контрактом, офіцерами з них є лише 3 тисячі жінок, що очевидно не відповідає кадровому професійному та освітньому потенціалу українських жінок. Звичайно, це неприпустимо, що на сьогодні ми маємо 43 жінки підполковниками і в нас не має жодної жінки бойового генерала. Хоча українські жінки сьогодні (і це замкнуте коло), по суті, виконують часто ті самі бойові завдання, що й чоловіки, але через заборонні листи, які існують, у тому числі в армії, вони не мають права йти на ті офіцерські посади, які потім дають можливість стати генералом чи полковником.

Ми вважаємо, що має бути зафіксовано це право жінок, які обрали для себе професію служити в армії і займати ті посади, які доступні й чоловікам. Насправді ми висловлюємо обурення тим, що сьогодні силові структури залишаються консервативними до українських жінок. Ми просимо підтримати цю поправку.

Прокоментуйте, будь ласка.

ВІННИК І.Ю. Яка поправка?

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 81 стосовно гендерної рівності в наших силових структурах.

ВІННИК І.Ю. Конституція України, яка є Основним Законом в Україні, жодним чином не дискримінує громадян чи людей, які

живуть в Україні за гендерною ознакою. Дійсно, є окреме профільне законодавство, яке стосується, наприклад, порядку проходження військової служби у Збройних Силах України, яке встановлює різні умови проходження для чоловіків та жінок.

Наш комітет закінчив розгляд депутатського законопроекту [№ 6109](#) у другому читанні. Ми маємо погоджену редакцію. Наскільки мені відомо, завтра після закінчення розгляду Закону «Про національну безпеку України» ми вирішимо питання встановлення рівних прав чоловіка і жінки під час проходження служби у Збройних Силах України, в інших військових формуваннях. Прошу завтра підтримати сесійну залу і врегулювати це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ми наполягаємо на поправці 81 і просимо сесійну залу визначитися. Комітет її відхилив.

«За» – 44.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 82 – так само авторства Геращенко, Іонової, Фріз, Матузко. Я наполягаю від авторів цієї поправки на ній і хочу її зачитати.

«Доповнити частину другу статті 3 проекту новим абзацом такого змісту:

«рівні права та можливості для жінок і чоловіків у всіх сферах національної безпеки і оборони та прийнятті рішень з питань запобігання та врегулювання конфліктів».

Шановні колеги, Конституція України, безумовно, гарантує рівні права і можливості чоловікам і жінкам. Але на практиці, на жаль, ми бачимо, що на сьогодні дискримінаційні норми працюють насамперед у силових структурах, у тому числі й у армії. Я ще раз хочу наголосити, що попри те, що серед 25 тисяч жінок, які за контрактом сьогодні служать в українській армії і виконують бойові завдання, немає жодної жінки, наприклад, генерала, у нас немає жінок підполковників. Для того щоб вони були, потрібно це право закріпити законодавчо.

Нещодавно ми, жінки-депутатки, були свідками такої історії. Приїхали жінки з передової на нагородження, і біля входу до сесійної зали одна з жінок зустріла свого однокурсника, з яким вони разом навчалися, і він чесно зізнався, що навіть списував у неї (*Шум у залі*).

Вибачте, закінчую. Так от, він уже підполковник, а вона ще старший лейтенант. У нас є дискримінація, і ми просимо підтримати поправку 82.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ставлю на голосування поправку 82.

Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Колеги, я хочу наголосити, ми йдемо по поправках надто повільно. Звичайно, це неможливо передбачити, неможливо визначити, але якщо ми рухатимемося таким темпом, ми не дійдемо до питання щодо антикорупційного суду завтра.

Отже, я прошу більш лаконічно.

Поправка 83. Не наполягає.

Поправка 84. Не наполягає.

Поправка 85. Тарасе Пастух, будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т. Шановні колеги, думаю зараз, напевно, важко когось одного звинуватити в тому, що хтось має бажання зірвати прийняття законопроекту, тому що ми бачимо застереження до поправок фактично депутатів усіх фракцій, у тому числі і президії.

Я хочу поставити питання до доповідача, тому що, думаю, він був одним із співавторів разом з головою комітету постанови про прийняття даного законопроекту в першому читанні, де зазначалося про те, що до другого читання комітет повинен розширити питання національних загроз. Це перше.

Друге. З альтернативного законопроекту взяти також ті напрацювання та інтегрувати їх у цей законопроект.

Відповідно ми, я особисто, не подавали поправок, враховуючи те, що повірили і комітету, який вносив цей законопроект, і тим, хто очолював робочу групу, чи вони будуть враховані. На сьогодні всі ці моменти пропущені. Тому прошу прокоментувати, чому робоча група не виконала рішення парламенту.

ВІННИК І.Ю. Я вже зупинявся на питаннях загроз. Ви брали участь у цих засіданнях і знаєте, чому ми їх не включили до проекту закону.

Що стосується альтернативного, ми взяли регулювання питання призначення цивільного міністра оборони, що є засадою демократичного цивільного контролю. Вважаю, що це важливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я ставлю на голосування пропозицію Пастуха, щоб поправка 85 була врахована повністю. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Поправка 86. Купрієнко, будь ласка.

КУПРІЄНКО О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Шановні законотворці, ми розглядаємо зараз спеціальний законопроект. Не може спеціальний документ регулювати відносини взагалі. Що мається на увазі? Чому написано, що ця поправка врахована частково, а треба, щоб була врахована повністю? (*Шум у залі*).

Пане Вінник, прошу послухати.

«Фундаментальними національними інтереси України є:», – і далі йде вичерпний перелік фундаментальних національних інтересів. Тобто вже будь-які фундаментальні національні інтереси в галузі промисловості, розвитку економіки навіть не розглядаються. Ми цим законопроектом визначили вичерпний перелік фундаментальних національних інтересів. Тому поправка як Тетерука, так і Крулька про те, щоб зазначити в галузі чи в аспекті національної оборони, – це правильно, бо це спеціальний закон. А ми залишаємо загальне визначення в юридичному полі України.

Тому прошу поставити цю поправку на голосування. Я розумію, що немає... Додайте 30 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

КУПРІЄНКО О.В. Я нагадую всім – і глядачам, і слухачам, і всім колегам, – як приймався закон про антикорупційний суд. Два тижні ми мучилися, розглядали всі поправки. Потім за 12 хвилин голова комітету зачитав...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, я ставлю пропозицію, щоб поправка 86 була прийнята в повному обсязі. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправка 90. Я наголошував і ще раз наголошую, як сказав на початку, що буду оголошувати ті поправки, які відхилені. В іншому випадку кожен депутат має право підняти руку і неемоційно, без крику повідомити, що він хоче дану поправку оголосити.

Поправка 87. Будь ласка, Купрієнко.

КУПРІЄНКО О.В. Поправку 87 прошу поставити на голосування для підтвердження. Принагідно нагадую всім глядачам, слухачам і своїм колегам. Коли приймали закон про антикорупційний суд, два тижні «билися» в цьому залі над тим, щоб його вдосконалити, у результаті вийшов голова комітету на трибуну, за 12 хвилин зачитав щось, що на комітеті прийняли. З голосу проголосували законопроект, який не лізе в голову не лише українцям, а й нашим колегам з МВФ, про що вони вчора заявили.

Тому я рекомендую зараз не займатися словоблудством, а домовити до 14 години, завтра поставити законопроект на голосування і приймете те, що вам треба. А потім будемо чухати голову там, де вона не чухається. Не можна так розглядати законопроекти, як ми робимо зараз.

А ця поправка, до речі, уточнює спеціальну норму законопроекту. Тому я пропоную її поставити на голосування і підтримати в повному обсязі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 87. Автор Кишкар. Увімкніть мікрофон.

КИШКАР П.М. Щиро стурбований порядком ведення засідання. Я як автор поправки все-таки наполягаю на тому, щоб я мав першочергове право пояснити, у чому полягає суть поправки і чому я буду вимагати її підтримати. Але дуже шкода, що немає мого морального чи морального-аморального товариша Капліна, який тут так красиво говорив про дотримання моралі, грюкнув дверима і пішов відпочивати. Проте повертаючись до поправки, наполягаю на тому, що моє визначення більш коректно встановлює фундаментальні засади національної безпеки. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, хто за те, щоб підтримати поправку 87 в повному обсязі, прошу проголосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 88 Левченка. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. По-перше, звертаюся до Голови Верховної Ради України Андрія Парубія і нагадую йому, що він є Головою Верховної Ради України – єдиного органу законодавчої влади України, а не клерк Адміністрації Президента чи Кабінету Міністрів України, і щоб дотримувався Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», де чітко написано, що за 10 днів мають бути надані депутатам таблиці до другого читання, а не за одну годину, а потім казав, що, виявляється, ми дуже довго проходимо поправки. Це говорить Голова Верховної Ради України. Хіба це так можна? Це по-перше.

По-друге, щодо поправки 88. Написано, що враховано редакційно, вона взагалі не врахована. У поправці виписано детальний перелік фундаментальних національних інтересів України. Справа в тому, що раніше доповідач казав, коли ми говорили про загрози, що не потрібно виписувати детального переліку, тому що загрози змінюються. А інтереси не змінюються? Для інтересів вони все-таки виписали перелік, але дуже маленький – з трьох пунктів, жодним чином не згадали економічних загроз. Тому пропонуємо зробити широкий, ясний, чіткий перелік усіх фундаментальних інтересів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Оскільки до мене було звернення, хочу нагадати, що Андрій Парубій, Голова Верховної Ради України, є послідовним прихильником вступу України до НАТО. Тому звертаюся до народних депутатів, щоб не уподібнювалися промосковській команді в залі і не зривали розгляду даного законопроекту. Хто хоче зупинити шлях України до НАТО, не вдасться ані технічними, ані будь-якими іншими маніпуляціями. Дякую.

Отже, ставлю на голосування поправку 88, вона врахована редакційно. Хто за те, щоб підтримати її повністю, прошу проголосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Поправка 90. Не наполягає.

Поправка 91. Не наполягає.

Яка? Поправка 89. Будь ласка, Пастух.

ПАСТУХ Т.Т. Я хочу просто нагадати, що стандарти НАТО це не лише танки і літаки, а це в тому числі дотримання закону і Регламенту, і порядку прийняття тих законів.

Коли ми розглядали даний законопроект, я вчергове буду повертатися до переліку тих загроз. На жаль, депутати, і в тому числі члени комітету, не мали можливості всі взяти участь у засіданнях робочої групи, тому що вони навіть не інформувалися про те, що такі засідання відбуваються. Тому ця дискусія зараз відбувається в залі.

Коли ми говоримо про перелік національних безпек чи небезпек, які є перед Україною, їх треба прослідковувати на п'ять, 10, 15 років наперед і напрацьовувати систему протидії тим загрозам, виявляти їх і зробити таким чином, щоб вони не виникали.

Якщо ми починаємо реагувати на загрози, які виникають у нас завтра зранку чи ввечері, це говорить про нашу взагалі недалекоглядність, тоді ми працюємо в режимі пожежників. Це тоді не є ефективним управлінням країною чи будь-чим. Тому потрібно визначати саме переліки, і Конституція від нас вимагає це законом, чого тут ми зараз не робимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні?

Я ставлю на голосування пропозицію, щоб поправка 89 була врахована повністю. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Поправки 87, 92, 93, 94.

Поправка 94. Кишкар, будь ласка.

Колеги, я продовжую засідання на 15 хвилин.

КИШКАР П.М. Якщо чесно, продовжувати нагадувати про відсутність мого землячка Капліна не буду. Але, коментуючи відхилену комітетом з дивних якихось підстав мою поправку, наполягаю на тому, що національні цінності України – концептуальні, ідеологічні основи, консолідуючі чинники і життєві орієнтири, що складають основу безпеки та розвитку людини, суспільства та держави і здійснюють вплив на реалізацію національних інтересів та цілей, при чому в будь-якій сфері суспільного життя: чи то в екологічній чи то в оборонній, чи то в будь-якій іншій. Цінності є, були і залишаються цінностями.

Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, хто підтримує поправку 94 народного депутата Кишкар, прошу проголосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправка 96. Не наполягає.

Поправка 97. Наполягає Левченко. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Ну, по-перше, хотів би звернути увагу наших глядачів і слухачів на ту ганьбу, яка зараз відбувається, коли Голова Верховної Ради з президії говорить, що дотримання Регламенту і робота народного депутата над поправками, за яку він отримує зарплату, виявляється, є чимось поганим, неправильним і з якимось затягуванням.

Пане Андрію, сподіваюся, ви вибачитеся (ви до мене зверталися і до іншого свободівця). Вибачитеся, коли ми проголосуємо за цей

законопроект. Бо ви сказали, що ми щось там затягуємо і не хочемо голосувати «за». Ми проголосуємо «за», попри те що в ньому багато недоопрацювань, але якщо ви будете тримати своє слово.

Однак нагадую вам, що шлях до НАТО не полягає в понятті певних законопроектів. Шлях до НАТО полягає в тому, щоб дотримуватися чинного законодавства і жити за законом, а не «по поняттям», як ви і ваша влада живете. Ось тоді, як будете жити за законом і працювати на українців, ми будемо в НАТО. А допоки ви не будете так жити, а лише працюватимете на свою кишеню, то ми будемо зовсім в іншому місці, ніж НАТО...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я нагадую, що за Регламентом виступати треба щодо теми поправки. В іншому разі я зобов'язаний зупинити виступ і прошу не порушувати Регламенту. Хочу нагадати, що деякі депутати нещодавно бігали, пікетували посольства проти НАТО. Сьогодні вони, дійсно, змінили свою позицію, але не так давно були такі, які займалися цим на публічному рівні. Колеги, Україну не зупиниш на шляху до НАТО. Я впевнений у тому, що нас ніхто не зупинить.

Отже, ставлю на голосування поправку 97. Комітет її відхилив. Хто підтримує її, прошу голосувати.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Поправка 98. Не наполягає.

Поправка 99. Не наполягає.

Поправка 100. Не наполягає.

Поправка 102. Не наполягає.

Поправка 103. Не наполягає.

Поправка 105. Не наполягає.

Поправка 106. Будь ласка, Купрієнко.

КУПРІЄНКО О.В. Шановні колеги, звертаю вашу увагу на те, що ми все-таки законотворці і випишуємо закони.

Про що йдеться в цій поправці? Про те, що прозорість передбачає дії. Прозорість – це взагалі властивість когось і чогось. Якщо говорити щодо термінів, то визначення термінів, які використовуються в законопроекті, взагалі-то виносяться в преамбулу закону,

і визначати в тексті закону прозорість, що вона передбачає... А чому тоді доступність, відкритість, звітність не визначаємо?

Отже, це юридично неправильно, з точки зору правового поля.

Прошу поставити її на голосування для підтвердження і не проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 106. Комітет її підтримав і просить вас підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Поправка 107. Не наполягає.

Поправка 108. Не наполягає.

Поправка 110. Не наполягає.

Поправка 112. Не наполягає.

Поправка 111. Тарасе Пастух, будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т. Шановні колеги, я, власне, зараз тут хочу навпаки допомогти авторам і повернутися до поправки, яка щойно була провалена.

Це, дійсно, поправка, яка озвучена в листі наших партнерів і яку варто все-таки залишити в тілі цього законопроекту, якщо він буде проголосований. Сподіваюся, що ми наприкінці, можливо, до неї повернемося. Але це вчергове говорить про те, яким поспіхом цей документ робився, як він малювався, про те, що коли ця поправка була долучена до таблиці окремою частиною, то нумерації наступної частини не було змінено, тому в нас зараз вийшло дві частини під номером три.

Тому я прошу доповідача зазначити, що в перспективі за техніко-юридичною правкою змінити подальшу нумерацію частин статті 4, якщо поправка 106 все-таки проголосується для підтвердження. Тому не наполягаю на голосуванні поправки 111.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 112. Не наполягає.

Поправка 113. Не наполягає.

Поправка 117. Не наполягає.

Поправка 115. Купрієнко, будь ласка.

КУПРІЄНКО О.В. Відповідно до цієї врахованої поправки взагалі-то контроль за діяльністю органів сектору безпеки і оборони. У нас десь є визначення, що таке сектор безпеки і оборони? Це перше.

По-друге, виходить що лише комітети Верховної Ради України здійснюватимуть контроль, а сама Верховна Рада вже може контролювати тільки через комітет. Тобто якщо читати цю поправку дослівно, то норма її виписана юридично некоректно, якщо не сказати гірше. Тому прошу поставити її на голосування для підтвердження і не підтримувати. Вона виписана некоректно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 115 на голосування для підтвердження. Комітет її підтримав і просить всіх народних депутатів підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 39.

Рішення не прийнято.

Поправка 116 Крулька. Тарасе Пастух, будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т. Шановні колеги, я хочу повернутися вчергове до постанови, якою ми затверджували цей законопроект у першому читанні. Враховуючи те, що до цього законопроекту Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради написало на 12 сторінках висновок із зауваженнями, у половині яких зазначалося, що даний законопроект суперечить чинним нормам Конституції і окремим нормам іншого нашого законодавства, то комітет зобов'язувався привести цей проект закону у відповідність із Конституцією.

Тим не менше зараз також перед розглядом поправок роздано зауваження Головного юридичного управління, яке повторює ті самі застереження, що були у висновку ГНЕУ. Тобто взагалі виникає питання вже потенційної загрози небезпеки для такого закону, що він може бути в перспективі оскаржений і скасований.

Тому в мене запитання до доповідача. Під якими номерами поправок комітет виправив ситуацію щодо невідповідності норм цього законопроекту Конституції?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, коротко, пане Іване.

ВІННИК І.Ю. У нас є два рішення Конституційного Суду, де сказано, що комітет не здійснює самостійних контрольних функцій, він лише сприяє здійсненню парламентського контролю. Ми, вивчивши ці два рішення, додали слово «забезпечення», вкладаючи у зміст саме сприяння в розумінні Закону України «Про комітети Верховної Ради України». Самостійних контрольних функцій парламентський комітет з нагляду не матиме.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 121. Не наполягає.

Поправка 128. Не наполягає.

Поправка 130. Не наполягає.

Яка? Будь ласка, увімкніть мікрофон Оксани Юринець.

ЮРИНЕЦЬ О.В. Я не хочу вдаватися до коментарів попередніх промовців, але хочу сказати, що цей законопроект вкрай важливий. Важливий тому, що під головуванням Ірини Фріз нашої делегації до Парламентської асамблеї НАТО дуже багато сталося речей, про які ми говоримо сьогодні. Раса Юкнявічене, яка мала візит до Львова і відвідала Академію сухопутних військ, побачила, як працює Литовсько-польсько-українська бригада імені Великого гетьмана Костянтина Острозького на нашому Яворівському полігоні. Такий закон необхідно прийняти, для того аби Україна могла рухатися далі. Звичайно, є участь наших миротворців. Але я хочу поставитися дуже серйозно і до прийняття всіх тих поправок, зокрема цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 131. Не наполягає.

Поправки 132, 133, 136, 138.

Поправка 137. Будь ласка, Кишкар.

КИШКАР П.М. У мене питання до доповідача, повторюючи питання Тараса Пастуха. Є критичні зауваження і наші внутрішні побоювання, які мають вам якимось чином передатися, щоб такий закон після розгляду в Конституційному Суді не було скасовано. Тому

ми просимо пояснити для депутатів, у який спосіб змінилася ситуація щодо виправлення тих зауважень, які були висловлені у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України щодо тіла цього законопроекту ще під час першого читання.

На наш погляд, жодним чином ця ситуація не виправлена. Якщо у вас є інше бачення, інші статті та інші, можливо, таблиці, то скажіть нам, яким чином це виправлено.

А щодо цієї поправки, звичайно, її треба підтримати повністю в тому вигляді, у якому її виписав Добродомов.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто підтримує, щоб поправку 137 прийняти в повній редакції, прошу проголосувати.

«За» – 34.

Рішення не прийнято.

Поправки 138, 139, 140, 141, 143, 145, 147, 150, 152...

Поправка 148. Будь ласка, Кишкар.

КИШКАР П.М. Шановні колеги, я за те, щоб прискорювати розгляд цього законопроекту і, звичайно, буду його підтримувати, і проситиму підтримувати колег. Але не можна похапцем розглядати речі, які є важливими для держави, що визначатимуть цілу низку законодавчих і підзаконних актів на основі цього законопроекту, які будуть прийняті в майбутньому.

Тому давайте уважно вичитаємо ті поправки, усунемо недоліки, на які вказує, в тому числі ГНЕУ, та перейдемо для повного розгляду цього законопроекту вже завтра.

Дякую і прошу підтримати мої поправки, зокрема поправку 148.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні?

Отже, хто за те, щоб поправка 148 була прийнята, прошу проголосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 38.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, я готовий всім надавати слово, ми можемо завтра ввечері завершити, а найкраще – у п'ятницю перейти до продовження розгляду законопроекту.

Будь ласка, Оксано Юринець.

ВІННИК І.Ю. А яка поправка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксана озвучить, я не почув.

ЮРИНЕЦЬ О.В. Прошу поставити на голосування поправку 146, наполягаю на голосуванні. Відхилена комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 146 відхилена комітетом. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 35.

Рішення не прийнято.

Поправка 152. Уже зачитував.

Поправки 156, 158, 159, 163, 166, 168, 171, 173, 176, 180, 181, 185, 187, 194, 197, 198, 199, 200, 203 (*Шум у залі*).

Давайте наступну озвучу, я вже пройшов її.

Поправка 195. Будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т. Шановні колеги, питання, власне, до доповідача, щоб він спробував пояснити, яким чином ми починаємо наділяти повноваженнями Президента, які вчергове не передбачені Конституцією. Одночасно Президент є Верховним Головнокомандувачем, і ніде в Конституції не передбачено про те, що Президент видає якісь директиви.

Зараз ми в Законі «Про національну безпеку України» Президенту як Верховному Головнокомандувачу даємо право надавати якісь директиви.

У мене виникає просто запитання: яким чином у перспективі судами розглядатимуться ці рішення, директиви, якщо вони будуть визнані нікчемними, тому що Конституцією не передбачено підписання таких, власне, документів Президентом.

Чи не вважаєте ви, що просто таких речей у такому законі не можна допускати? Тому прошу поставити цю поправку на голосування для підтвердження і не голосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 195, так? Хто за те, щоб її прийняти в повному обсязі, прошу проголосувати.

«За» – 26.

Давайте це буде остання поправка – 194. Потім ми визначимо, з якої ми продовжимо завтра засідання.

Поправка 194 Левченка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Частиною першою статті 13 законопроекту передбачається, що: «як Верховний Головнокомандувач Президент України видає накази і директиви з питань оборони».

По-перше, що це таке взагалі накази і директиви з питань оборони? Як це визначається, і що під цим можна розуміти? Так можна що завгодно виписати.

По-друге, прийняття Президентом України подібних документів є виходом за рамки його конституційних повноважень, оскільки згідно зі статтею 106 Конституції України Президент України на основі та на виконання Конституції і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України. Прийняття Президентом України інших актів, окрім указів, розпоряджень, не передбачено.

Ви зараз створюєте таку абсолютно дурну ситуацію, через яку, по-перше, ви закладаєте неконституційні норми до дуже важливого законопроекту. Це дуже важливий закон, який потім ще, можливо, деякі негідники можуть скасувати через абсолютно корумпований Конституційний Суд. Це по-перше.

А по-друге, ви випикуєте абсолютно маячливі механізми, які якийсь, скажімо, неправильний президент може використовувати із зовсім інших причин і підстав, ніж...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я ставлю на голосування поправку 194. Це заключне голосування. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Тепер ми шукаємо, на якій зупинимося.

Поправки 207, 208.

Отже, з поправки 197 ми завтра розпочинаємо розгляд. Я прошу завтра народного депутата Левченка бути о 10 годині, щоб ми розпочали розгляд поправки 197.

Шановні колеги, я прошу комітет також врахувати сьогоднішнє обговорення, щоб під час засідання можна було врахувати ті застереження, які були висловлені під час розгляду. Я дуже розраховую і сподіваюся, що завтра будемо працювати більш динамічно. Нагадую, завтра ми переходимо до імплементації Закону України «Про Вищий антикорупційний суд». Тому нам вкрай важлива максимальна мобілізація і динамічна робота завтра.

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Бажаю всім плідної роботи в комітетах. Завтра о 10 годині я всіх запрошую до залу для продовження нашої роботи.

Дякую.